EVALUAREA FINALĂ

A IMPLEMENTĂRII

STRATEGIEI PENTRU DEZVOLTAREA

TERITORIULUI

GAL MICROREGIUNEA HARTIBACIU, 2014-2022

Colectiv de elaborare:

Curcean Elena – realizare si redactare raport evaluare

Valentin Paun - realizare si redactare raport evaluare

Dragan Radu – realizare instrumente evaluare si interpretare rezultate evaluare

Radu Lora – operator (interviu si chestionar) si centralizare date

Dragan Mihaela – operator (interviu si chestionar) si centralizare date

Septembrie 2025

CUPRINS

1. REZUMAT SDL 2014-2022 SI SCURT ISTORIC GAL 4

1.1 Scurt istoric al GAL MH 4

1.2 Rezumat SDL 2014-2022 6

2. INTRODUCERE – SCOPUL RAPORTULUI DE EVALUARE 12

Scopul raportului de evaluare 12

Contextul și perioada în care a avut loc evaluarea 13

Prezentarea echipei de evaluatori 13

3. INFORMATII GENERALE PRIVIND SDL 15

3.2. Scurta descriere a SDL, a masurilor si bugetului, inclusiv modificarile SDL si evolutia alocarii financiare ca urmare a realocarilor financiare si a bonusarilor 15

3.2.1 Scurta descriere a SDL 15

3.2.2. Scurta descriere a masurilor si bugetului 16

Context financiar 16

3.2.3 Istoricul modificarilor SDL 19

Modificarea 1 19

Modificarea 2 20

Modificarea 3 20

Modificarea 4 20

Modificarea 5 21

Modificarea 6 21

Modificarea 7 22

Modificarea 8 22

4. CADRUL DE EVALUARE SI METODOLOGIA 23

4.1. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #1: Cresterea eficientei agriculturii practicate in Microregiunea Hartibaciu 24

4.2. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #2: Revitalizarea economica si sociala a Microregiunii Hartibaciu 25

4.3. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #3: Prezervarea si promovarea patrimoniului natural si cultural al Microregiunii Hartibaciu, a identitatii istorice a MH 26

4.4. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #4: Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER 26
Evaluarea valorii adăugate a LEADER 27
5. ANALIZA DE ANSAMBLU A EFICACITATII SDL 29
5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL 29
5.2 Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de interventie 30
6. RASPUNSURI LA INTREBARILE DE EVALUARE 32
7. FACTORII DE SUCCES SI ESEC IN IMPLEMENTAREA SDL 2014-2022 38
8. CONCLUZII SI RECOMANDARI 39
8.1 Concluzii generale privind sesiunile de depunere, contractare, implementare 39
8.2 Atingerea indicatorilor stabiliti in SDL 46
8.3 Activitatea de animare, efecte si impact. 49
9. ANEXE 51
Anexa 1: Chestionar 51
Anexa 2: Interviu 53
Anexa 3: Teme și întrebări de evaluare pentru echipa de implementare 56

1. REZUMAT SDL 2014-2022 SI SCURT ISTORIC GAL

Înființată în anul 2007, Asociația Grupul de Acțiune Locală GAL MH își asumă misiunea dezvoltării teritoriului Microregiunea Hartibaciu, compus din 14 comune și 1 oraș din județul Sibiu. GAL Microregiunea Hartibaciu este un teritoriu coerent, incluzând următoarele unităţi administrativ-teritoriale: Agnita, un oraş mic, cu o populaţie sub 9.000 de locuitori si 14 comune din judeţul Sibiu – Altina, Birghis, Bradeni, Bruiu, Chirpar, Iacobeni, Marpod, Merghindeal, Mihaileni, Nocrich, Rosia, Seica Mare, Selimbar si Vurpar. Cele 15 unităţi administrativ-teritoriale includ 58 de localităţi componente, ce se întind pe o *suprafaţă totală* de 1388,79 km^2, densitatea populaţiei fiind de 31,73 locuitori/km^2. La data *Recensământului Populaţiei şi al Locuinţelor 2011*, populaţia totală a GAL Microregiunea Hartibaciu a fost de 44.073 locuitori. Asociația GAL MH a implementat *Strategia pentru Dezvoltarea Teritoriului Microregiunea Hartibaciu,* în perioada 2012-2015, facilitând implementarea a 59 de proiecte. Dezvoltarea continuă a teritoriului a condus și la dinamizarea structurii parteneriatului, format în prezent din 68 de actori, dintre care 16 publici, 20 reprezentanti ai societatii civile, 31 societati private si 1 persoana fizica relevanta. În anul 2016 GAL MH a elaborat ,,Strategia pentru Dezvoltarea teritoriului Microregiunea Hartibaciu 2016-2022", care a urmărit valorificarea oportunităților de dezvoltare a turismului, pentru a crește numărul locurilor de muncă, favorizarea competitivă a agriculturii prietenoase cu mediul și încurajarea activităților economice care aduc valoare adăugată materiilor prime locale. Totodată, strategia a susținut dezvoltarea rurală prin diversificarea serviciilor de bază destinate populației, pentru a crește calitatea vieții pentru categoriile defavorizate și prin conservarea și promovarea patrimoniului cultural, ca mijloc de protejare a identității și coeziunii locale.

1.1 Scurt istoric al GAL MH

Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hartibaciu a fost înființată în noiembrie 2007, la inițiativa unui grup format din 26 de membri publici și privați, care și-au asumat misiunea dezvoltării teritoriului Microregiunea Hartibaciu. Dezvoltarea continuă a teritoriului a determinat dinamizarea structurii parteneriatului, format în etapa de finantare 2014-2022 din 68 de actori, dintre care: 16 autorități publice locale, 31 de reprezentanți ai sectorului privat și 20 reprezentanți ai societății civile si o persoana fizica relevanta.

Documentul ,,Strategia pentru dezvoltarea teritoriului Microregiunea Hartibaciu 2014-2022" a fost realizat în anul 2016 în cadrul proiectului „Pregătirea elaborării strategiei de dezvoltare locală a GAL Microregiunea Hartibaciu" finanţat prin Măsura 19 *LEADER,* sub-măsura 19.1 „Sprijin pregătitor pentru elaborarea SDL".

GAL Microregiunea Hartibaciu este un teritoriu coerent, incluzând următoarele unităţi administrativ-teritoriale: Agnita, un oraş mic, cu o populaţie sub 9.000 de locuitori si 14 comune din judeţul Sibiu – Altina, Birghis, Bradeni, Bruiu, Chirpar, Iacobeni, Marpod, Merghindeal, Mihaileni, Nocrich, Rosia, Seica Mare, Selimbar si Vurpar. Cele 15 unităţi administrativ-teritoriale includ 58 de localităţi

componente, ce se întind pe o *suprafaţă totală* de 1388,79 km^2, densitatea populaţiei fiind de 31,73 locuitori/km^2. La data *Recensământului Populaţiei şi al Locuinţelor 2011*, populaţia totală a GAL Microregiunea Hartibaciu a fost de 44.073 locuitori.

Din populaţia în vârstă de muncă de 28.516 locuitori (RPL 2011), 17.304 persoane au fost ocupate în agricultură (RGA 2010-T35b), ceea ce reprezintă 60,68% din total. Proporţia este, in fapt, mai mare având in vedere că RGA 2010 nu a luat in calcul zilierii, iar RPL 2011 nu a publicat incă date despre populaţia aptă de muncă la nivel de localităţi.

În ceea ce priveşte tipurile de exploataţii agricole (ferme) majoritatea populaţiei ocupate în agricultură (17.024 persoane, cfm. RGA 2010-T35b) a lucrat în gospodării individuale fără personalitate juridică (98.38%). Având în vedere şi numărul foarte mare de gospodării individuale (8.878 –RGA 2010 T35a), rezultă că media lucrătorilor agricoli/exploataţie agricolă este 1,95 ceea ce reprezintă o uriaşă problemă din punct de vedere economic.
Pe teritoriul GAL MH există un număr de 40 societăţi comerciale cu activitate în agricultură în care activează 179 de lucrători agricoli (4,475 persoane/exploataţie) şi incă 9 PFA sau Întreprinderi Individuale/familiale în care activează 26 de persoane (2,88 persoane/ exploataţie).
Gradul de înzestrare şi mecanizare în agricultura este insuficient şi nesatisfăcător. Fermele din teritoriul GAL MH aveau în proprietate în 2010 următoarele utilaje agricole: 958 tractoare, 42 motocultoare, 673 pluguri pentru tractoare, 96 cutivatoare mecanice, 76 combinatoare, 392 grape mecanice, 227 semănători cu tracţiune mecanica, 103 maşini pentru împrăştiat îngrăşăminte, 175 maşini pentru erbicidat şi tratamente, 36 combine pentru recoltat cereale, oleaginoase şi seminceri, 29 combine pentru recoltat furaje, sfeclă de zahăr şi cartofi, 188 motocositoare.

In ceea ce priveste activitatiile non-agricole, doar 5.722 persoane din totalul de 28.516 persoane în vârsta de muncă (20%) sunt angajate în activităţi non-agricole (www.edmos.insse.ro). Din totalul persoanelor ce activau în sectorul non-agricol, 3.081 lucrau în producţie şi construcţii (53,84%) şi doar 2.641 în sectoare de comerţ şi servicii (46,16%) (din care doar 188 - 3,29% în sectorul turistic). Valorile raportate la totalul populaţiei în vârstă de muncă sunt: 10,8% în producţie şi construcţii, 9,26% în servicii si comerţ, 0,66% în turism şi activităţi recreative (faţă de 60,68% în agricultură). La nivelul întregului teritoriu GAL MH existau în 2014 doar 11 structuri turistice cu funcţiuni de cazare, structuri ce furnizau un total de 314 locuri de cazare. Activitatea turistică trebuie dezvoltată şi incurajată. Este necesară sprijinirea înfiinţării şi dezvoltării de activităţi non-agricole, în special în ceea ce priveşte activitatea turistică şi serviciile pentru populaţie (indicator de context C11).
Activităţile de producţie şi servicii sunt mai dezvoltate în oraşul Agnita şi în comunele din apropierea Municipiului Sibiu (Roşia, Şelimbăr). Activitaţile de servicii de transport, industrie alimentară şi lucrari de construcţii sunt diseminate pe întreg teritoriul GAL MH. Nivelul serviciilor pentru populatie şi industrie este considerat nesatisfăcător de participanţii la ancheta realizată de GAL MH. Zona e caracterizată și printr-o lipsă de apetență pentru risc.

La nivelul infrastructurii de bază, majoritatea localităţilor din teritoriul GAL beneficiază de finanţare pe POS Mediu pentru reţelele de apa-canal şi au cel puţin drumul principal asfaltat prin grija Consiliului Judeţean Sibiu. Asfaltarea celorlalte drumuri din comune şi sate trebuie propusă spre finanţare AFIR la nivel national. Există dispensare (majoritatea insuficient dotate) în majoritatea reşedinţelor de comună şi un spital Oraşenesc în Agnita, spital care nu a fost închis datorită rolului important pe care îl are in zona GAL MH. În zonă funcţionează bine SMURD şi serviciul de Ambulanţă.

Acoperirea cu infrastructură ITC (CATV, internet, telefonie) este satisfăcătoare la nivelul teritoriului GAL, ceea ce a încurajat dezvoltarea aptitudinilor şi deprinderilor IT în rândul tinerilor. Nu sunt necesare investiţii publice suplimentare în infrastructura ITC.

Un număr foarte mare de persoane la nivelul întregului teritoriu nu au niciun venit cu excepţia prestaţiilor sociale (aproximativ 4.000 persoane), iar majoritatea celor ce activează în agricultură practică agricultura de subzistenţă sau semi-subzistenţă. Creşterea numărului de locuri de muncă este absolut necesară la nivelul întregului teritoriu GAL MH şi reprezintă un obiectiv important atât din punct de vedere economic cât şi social. Societatea civilă, asociaţiile, fundaţiile şi organizaţiile non-guvernamentale au crescut ca număr, dar încă sunt insuficiente pentru a asigura reprezentarea şi implicarea necesară a societaţii în viaţa comunitaţii. Serviciile sociale din cadrul primariilor sunt insuficient dotate, iar personalul acestora insuficient pregătit. Este necesară atragerea ONG-urilor cu experienţa în domeniul social şi cultural şi sprijinirea societaţii civile pentru înfiinţarea unui număr cât mai mare de organisme non-guvernamentale.
Minoritatea romă declarată, reprezentând 7,70% din populaţia teritoriului GAL MH, este grupată în câteva comunităţi mari, numărând peste 200 de persoane în special în localităţile cu IDUL foate scăzut: Iacobeni (956 romi), Altîna (393 romi), Brădeni (337 romi) Mihăileni (243), Nocrich (231). Există un pericol ridicat de segregare al comunităţilor rome, în special în localităţile Iacobeni, Brădeni, Mihăileni, Altîna si Nocrich. Minoritatea romă este slab reprezentata sau nereprezentata la nivelul tradiţiilor culturale sau al meşteşugurilor din zonă. Atât copiii, cât şi adultii sunt insuficient sprijiniţi pentru integrarea în comunitate şi pentru creşterea calităţii vieţii şi a nivelului de trai. Sunt necesare investiţii în domeniul social şi în cel al minorităţii rome.

Toate comunele au şcoli cu clasele I-VIII, clădirile fiind reabilitate cu sprijinul Ministerului Educaţiei, al primăriilor sau al finanţărilor accesate de comune. Dotarea şcolilor este insuficientă şi inadecvată în ceeea ce priveşte echipamentele ITC şi laboratoarele. În Agnita funcţionează liceul teoretic A.T Laurian. În ceea ce priveşte nivelul de educaţie al populaţiei se remarcă două trăsături principale: cei mai mulţi absolvenţi de învăţământ superior sunt în oraşul Agnita (29,11% şi în Şelimbăr (48,02%); în restul teritoriului ponderea absolvenţilor de studii superioare cu licenţa se situează în jurul valorii de 2%. Situaţia se păstrează şi în ceea ce priveşte absolvenţii de studii post-liceale şi de maiştri, profesional și de ucenici. Nivelul de pregătire al elevilor din învăţământul secundar este relativ redus, în primul rând datorită dificultăţilor materiale cu care se confruntă familiile acestora. Realizarea de programe de tip şcoală-după-şcoală trebuie să rămână o prioritate la nivelul întregului teritoriu GAL MH. Acoperirea bună cu reţele broadband a încurajat tinerii să urmeze cursuri de formare în domeniul IT, majoritatea realizând activitaţi de web design sau încercând să realizeze magazine virtuale.

1.2 Rezumat SDL 2014-2022

Principalele obiective ale SDL 2014-2022 pentru dezvoltarea teritoriului au urmărit:

1. **Creșterea eficientei agriculturii practicate in Microregiunea Hartibaciu** (îmbunătăţirea înzestrării materiale a exploataţiilor, facilitarea accesului la finanţare pentru fermierii din zonă, sprijinirea asocierii agricultorilor, practicarea agriculturii în spaţii protejate, agricultura ecologică şi de înaltă valoare natural, etc).

Valoare alocată initial = 933.300 euro. (Masurile MA1, MA2, MA3, MA4)

Diminuare a bugetului initial intervenita in timpul implementarii SDL: 83.197,71 euro

Valoare alocata la finalul SDL = 850.102,29 euro (Masurile MA1, MA2, MA3, MA4) cu scopul creșterii eficientei agriculturii practicate in Microregiunea Hartibaciu.

2. **Revitalizarea economică şi socială a Microregiunii Hârtibaciu** (sprijinirea înfiinţării sau dezvoltării de activităţi non-agricole, în special în domeniul serviciilor şi producţiei, sprijinirea înfiinţării de noi structuri turistice în zonă, sprijinirea înfiinţării de noi locuri de muncă, facilitarea accesului la servicii sociale în zonă sau creşterea numărului de servicii sociale de care pot dispune categoriile defavorizate și romii din zonă). Cu ocazia acordarii bonusarii GAL MH – Notificarea 201224/16.06.2022, GAL MH a introdus in SDL si Masura MN1/6A – Inființarea de activități nonagricole (EURI), urmare a analizei nevoilor de finantare din teritoriu si ca urmare a consultarilor cu membrii asociatiei, existand un interes crescut in teritoriul GALMH pentru accesarea acestei masuri de finantare.

Valoare alocată initial in cadrul SDL = 989.644,31 euro. (Masurile MN1, MN2, MP1)

Valoare alocata la finalul SDL = 1.141.468,89 euro. (Masurile MN1, MN2, MP1)

Crestere a bugetului preconizat initial, urmare a interesului crescut pentru acest tip de investitii: 151.824,58 euro

Valoare alocata EURI = 157.387,33 euro (Masura MN1 EURI)

TOTAL alocat la finalul SDL = 1.298.856,22 euro (Masurile MN1, MN1 EURI, MN2, MP1) cu scopul revitalizarii economice şi sociale a Microregiunii Hârtibaciu.

3. **Prezervarea şi promovarea patrimoniului natural şi cultural al MH, a identităţii istorice a MH.** (sprijinirea reabilitării monumentelor de patrimoniu de categorie B din zonă si în special a monumentului de patrimoniu „Mocăniţa”, sprijinirea realizării unei reţele de informare turistică în zonă – inclusiv cu informaţii legate de zonele Natura 2000).

Valoare alocată in cadrul SDL = 415.000 euro. (Masura MP2)

Diminuare a bugetului initial, de-a lungul implementarii: 61.877,39 euro,

Valoare alocata la finalul SDL = 353.122,61 euro (Masura MP2)

4. **Imbunatatirea serviciilor de bază destinate populaţiei,** ca rezultat al nevoilor din teritoriu, introducerea in SDL a Masurii MP3/6B s-a dovedit a fi de interes pentru beneficiarii publici. Valoarea totala alocata masurii, in valoare de 510.189,58 euro, a fost posibila ca urmare a acordarii GAL MH a bonusarii – Notificarea AMPNDR 201224/17.06.2022.

Valoare totala, alocata la finalul SDL = 510.189,58 euro, cu scopul imbunatatirii serviciilor de bază destinate populaţiei.

Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hartibaciu realizează evaluarea Strategiei pentru Dezvoltarea teritoriului GAL MH 2016-2022 cu scopul de a identifica, cuantifica și demonstra rezultatele obţinute şi schimbările generate, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate. **Evaluarea** finală a *Strategiei pentru Dezvoltarea Teritoriului GAL MH 2016-2022* **vizează perioada 29 decembrie 2016 – 30.09.2025**.

Procesul de evaluare participativă are următoarele obiective majore:

(1) Raportarea la diferite nivele, prin colectarea de informații și dovezi solide, privind modul în care s-a acţionat, cum au fost utilizate resursele şi ce rezultate și efecte au fost obţinute prin implementarea SDL;

(2) Înţelegerea a ceea ce a funcționat sau nu, cum și de ce (factorii şi mecanismele care au influențat rezultatele SDL) contribuind astfel la identificarea unor eventuale măsuri de corecție pentru implementarea strategiei 2023-2027 (pentru a îmbunătăți eficacitatea, eficiența, relevanța, impactul, sustenabilitatea acesteia) și la formularea de lecții utile pentru îmbunătățirea modului de proiectare și implementare ale strategiei viitoare.

Până la data prezentei evaluări, GAL MH a organizat apeluri de selectie in cadrul Masurii 19.2, pentru toate cele 10 masuri, prevazute in cadrul strategiei:

- **Valoare totala proiecte contractate: 3.009.115,36 euro, din totalul de 3.012.270,70 euro alocati**

(inclusiv bonusarea acordata GAL MH – Notificarea AMPNDR 201224/17.06.2022 (**99,90%** din totalul fondurilor disponibile).

- **Sumele totale decontate pana la data realizarii prezentei evaluari in cadrul Masurii 19.2: 2.783.927,62 euro**

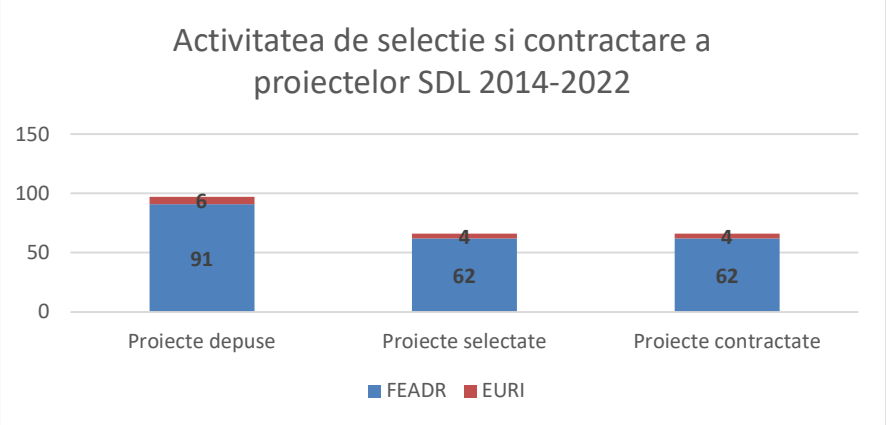
reprezinta **92,52%** din valoarea contractata, in cadrul Masurii 19.2 si 92,42% din totalul sumelor prevazute in cadrul SDL a GAL MH pentru masura 19.2.

- **Valoarea totala a cererilor de plata depuse pana la 30.09.2025, nedecontate si a celor care vor fi depuse pana la finalul lunii septembrie 2025: 225.187,74 euro**

reprezinta 7,48% din valoarea totala contractata.

- **Valoarea totala a sumelor ramase necheltuite, in urma implementarii SDL: 5.918,04 euro**

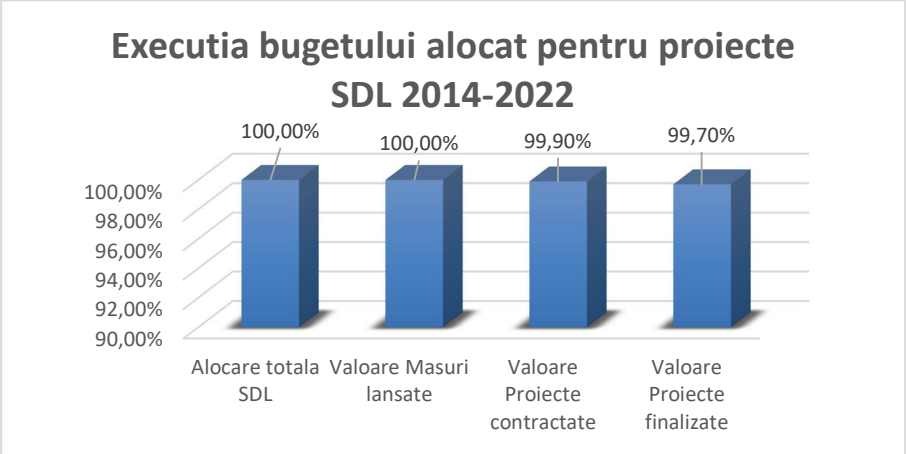
reprezinta 0,20% din total valoare alocata Masurii 19.2.

Primul apel de proiecte a fost lansat in 29.01.2018, iar ultimul apel s-a terminat in 10.09.2024, GAL MH organizand un numar total de 17 apeluri de proiecte. In aceasta perioada au fost depuse in 91 de cereri de finantare, in valoare totala de 5.032.155,48 euro si 6 proiecte pe EURI, in valoare totala de 236.080,98 euro. Au fost selectate pentru contractare si contractate 62 de proiecte pe fonduri FEADR si 4 proiecte pe EURI. Dintre acestea, un numar total de **51 de proiecte sunt finalizate, cu cererile de plata finale depuse si incasate**, **alte 5 au cererile de plata finale depuse, inca neincasate**, restul celor 10 beneficiari urmand sa depuna, pana la finalul lunii septembrie 2025 cererile de plata finale.

Numarul mare de proiecte depuse (aproape 100) subliniaza trei elemente esentiale:

- Eficienta activitatilor de animare realizate de GAL MH in teritoriu
- Justetea liniilor strategice si directiilor de dezvoltare din SDL
- Increderea si interesul comunitatii in GAL MH

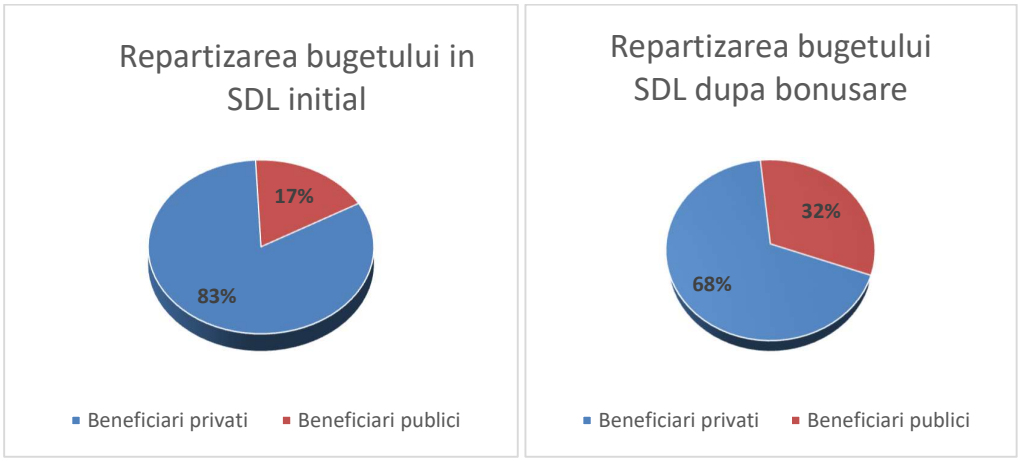

GAL MH este receptat bine de catre toti actorii relevanti din teritoriu. Beneficiarii s-au obișnuit cu modalitatea de lucru, activitatea si oportunitățile create de GAL, interesul crescut manifestat pentru al doilea ciclu de programare dovedind acest lucru. Potențialii beneficiari din zonă percep GAL-ul ca pe un centru regional de resurse.

Activitatea GAL, inclusiv numărul finanțărilor, arată un trend ascendent în ultimii ani. Proiectele însumate, depuse la toate GAL-urile din județul Sibiu sunt numeric mai multe (66 de proiecte) decât cele depuse în cadrul SDL 2007-2013 (59 de proiecte implementate). La nivel operativ, activitatea se desfășoară foarte bine, experiența echipei dobandita in ciclul anterior de programare dovedindu-se extrem de utilă. Echipa GAL este una matură, calificată și cu experiență în managementul parteneriatului și în implementarea strategiei. Este de subliniat faptul ca exista un nivel constant de complexitate in activitatea de implementare a strategiei de dezvoltare, iar simplificarea acestui sistem pentru beneficiari implica cresterea complexitatii activitatii pentru echipa GAL. Din experienta dobandita in perioada trecuta a fost cert pentru GAL MH ca implementarea unui numar

mai mic de proiecte, de valoare mai mare, in special prin lucrul preponderent cu autoritatile publice locale (care detin resursele necesare pentru implementarea de astfel de proiecte) este o modalitate mult mai usoara de implementare rapida si facila a unei strategii de dezvoltare. Cu toate acestea, cel putin initial, accentul SDL a fost pus pe actorii privati si mai putin pe autoritatile publice. Aceasta a condus la cresterea complexitatii si dificultatii in evaluarea, contractarea si urmarirea implementarii proiectelor din teritoriu GAL MH. GAL MH considera acesta trasatura a SDL un avantaj in raport cu alte abordari si a decis ca cea mai mare parte din fondurile disponibile pentru realizarea strategiei sa fie indreptate spre sectorul privat, De investitiile realizate prin intermediul APL se bucura intreaga comunitate, dar investitiile in sectorul privat genereaza, la randul lor, alte investitii si duc in mod direct la reducerea saraciei.

Comparatia grafica a ponderii fondurilor pentru proiecte in sectorul privat vs. Sector public, inainte si dupa bonusare.

Experiența pozitiva a GAL-ul în ceea ce privește întâlnirile de animare, respectiv popularizarea oportunitatilor de finantare si explicarea in cadrul intalnirilor de animare a citeriilor de eligibilitate stabilite prin fisele masurilor au trezit interesul celor interesati de accesarea de fonduri nerambursabile, multi dintre participanți au si depus proiecte (numar total de proiecte depuse: 91 FEADR si 6 EURI, iar materializate si implementate: 66 (din care 4 EURI).

Față de perioada de finanțare anterioară, membrii GAL și echipa de implementare au dobândit o experiență valoroasă, ceea ce a crescut substantial eficienta activitatii. Populația din teritoriu cunoaștea GAL-ul din prima perioadă de programare, iar percepția agentilor economici si a autoritatilor publice locale despre GAL este una pozitivă. Deşi cea mai intensă comunicare s-a realizat telefonic cu potențialii beneficiari, au avut loc şi întâlniri directe cu potentialii solicitanti pentru discutarea ideilor de proiecte, majoritatea întâlnirilor având loc la sediul GAL.

In perioada de referinta, GAL MH a implementat si un proiect de cooperare (19.3) impreuna cu GAL Podisul Mediasului, GAL Dealurile Tarnavelor si GAL Asociatia Transilvana Brasov Nord, precum si un proiect cu finantare EEA, cu un buget de 145.364.5 euro, proiect intitulat „Activism civic si advocacy in Valea Hartibaciului. Prezervarea peisajului deschis”.

În ceea ce privește dificultățile în accesarea fondurilor, acestea nu au fost semnificative, cel putin din perspectiva numarului de proiecte depuse. La nivelul GAL-ului, potențialii beneficiari cunosc

programul LEADER și au un grad ridicat de încredere în el. Dacă în ciclul anterior de programare erau necesare 3-4 lansări până la depunerea proiectelor, în acest ciclu de programare potențialii beneficiari s-au anunțat la primele lansări. A existat si o exceptie: In cadrul Masurii MA4/ DI 2A – Sprijin pentru cooperare în agricultură (Art. 35), din pacate, nu s-a reusit implementarea nicunui proiect, desi s-a depus si s-a selectat un proiect. Beneficarul a renuntat la finantare, data fiind dificultatea asigurarii unei cofinatari de 30% din valoarea proiectului.

Nevoile socio-economice ale teritoriului asa cum au fost evaluate si ierarhizate in etapa de realizare a SDL rămân valabile si in prezent. Nevoile în sine au fost bine identificate, doar explicitarea unor aspecte prinse in fisele masurilor a necesitat modificări. De asemenea unele dintre modificarile SDL au vizat si armonizarea conditiilor stipulate la nivelul SDL cu modificarile conditiilor de accesare a fondurilor nerambursabile PNDR, intervenite la nivel national. Flexibilitatea in capacitatea de a modifica alocarea bugetului pe tipurile de actiuni a condus, in cele din urma, la atingerea unei contractari de 99,9% din bugetul disponibil.

2. INTRODUCERE – SCOPUL RAPORTULUI DE EVALUARE

Scopul raportului de evaluare

Scop

Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hartibaciu realizează evaluarea „Strategiei pentru Dezvoltarea teritoriului Microregiunea Hartibaciu 2016-2022” cu scopul de a identifica, cuantifica și demonstra rezultatele obţinute şi schimbările generate.

Obiective

Procesul de evaluare participativă se realizează:

- Pentru a stabili si arata modul în care s-a acţionat, eficienta utilizarii resurselor aflate la dispozitie, rezultatele și efectele obţinute prin implementarea SDL;
- Pentru a identifica problemele, reusitele si factorii care influențează rezultatele SDL, contribuind astfel la identificarea unor eventuale interventii necesare sau mecanisme de ajustare in vederea îmbunătățirii eficacitatii si eficienței strategiei curente, dar si a strategiei de dezvoltare locala viitoare.

Documentul de față reprezintă rezultatul unui efort comun, la nivelul Grupului de Acțiune GAL Microregiunea Hartibaciu, de a evalua calitatea implementarii strategiei pentru dezvoltarea teritoriului Hartibaciu 2014-2022. Ca urmare a analizei, vom concluziona si vom evidentia rezultatele finale in urma implementarii SDL si se vor propune măsuri corective, care să conducă la învăţarea unor lecţii utile pentru cei implicati in implementarea strategiei 2023-2027, pentru îmbunătățirea implementării și pentru dezvoltarea strategiilor viitoare.
Procesul de evaluare a fost structurat în conformitate cu cerințele Ghidului Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală, versiunea iulie 2025, pus la dispoziție de către Autoritatea de Management pentru PNDR din cadrul Direcției Generale de Dezvoltare Rurală a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Prezenta evaluare urmărește să ofere răspunsuri privind următoarele teme:

- Relevanța intervenției față de nevoile socio-economice prezente în teritoriu;
- Măsura în care intervenția și-a atins indicatorii de rezultat și țintele planificate pentru fiecare dintre obiectivele, domeniile de intervenție și măsurile incluse în SDL
- Nivelul de eficiență cu care au fost utilizate resursele pentru obținerea rezultatelor;

- În ce măsură efectele obținute se datorează intervenției, independent de alți factori sau alte intervenții care au influențat aceste efecte;
- Șansele ca rezultatele obținute să fie menținute sau dezvoltate în viitor;
- Impactul activităților de animare a teritoriului;
- Valoarea adăugată LEADER în teritoriu.

Contextul și perioada în care a avut loc evaluarea

Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hartibaciu (GALMH) este un parteneriat public-privat care are rolul dezvoltării teritoriului Hartibaciu, compus din 14 comune și 1 oraș din Județul Sibiu.

GALMH a fost înființat în anul 2007, la inițiativa unui grup format din 26 de membri publici și privați, care și-au asumat misiunea dezvoltării teritoriului Hartibaciu. Asociația a implementat *Strategia pentru Dezvoltarea Teritoriului Microregiunea Hartibaciu,* în perioada 2012-2015, facilitând implementarea a 59 de proiecte. Dezvoltarea continuă a teritoriului a condus și la dinamizarea structurii parteneriatului, format în atapa de finantare 2014-2022 din 68 de actori, dintre care: 15 autorități publice locale din teritoriul GAL MH, 1 unitate de invatamant, 31 de reprezentanți ai sectorului privat, 20 reprezentanți ai societății civile si 1 persoana fizica relevanta.

În anul 2016 GAL MH a elaborat ,,Strategia pentru Dezvoltarea teritoriului Microregiunea Hartibaciu 2014-2022", care se concentrează pe valorificarea oportunităților de dezvoltare a turismului, pentru a crește numărul locurilor de muncă, pe favorizarea competitivă a agriculturii prietenoase cu mediul și încurajarea activităților economice care aduc valoare adăugată materiilor prime locale. În același timp, susține dezvoltarea rurală prin diversificarea serviciilor de bază destinate populației, pentru a crește calitatea vieții pentru categoriile defavorizate și prin conservarea și promovarea patrimoniului cultural, ca mijloc de protejare a identității și coeziunii locale.

Prezenta evaluare reprezinta o evaluare finala a ,,Strategiei pentru Dezvoltarea teritoriului Microregiunea Hartibaciu 2014-2022", pentru perioada 29 decembrie 2016 – 30.09.2025.

Prezentarea echipei de evaluatori

Pentru evaluarea finală a SDL s-a constituit **un comitet de evaluare format din 2 membri ai echipei de implementare a SDL şi un membru al Consiliului Director**, care au elaborat un plan de evaluare similar celui utilizat in evaluarea intermediara realizata in anul 2018.

Ulterior, comisia de evaluare a realizat o metodologie de evaluare, metodologie care in urma parcurgerii tuturor etapelor procesului de evaluare a condus la rezultatele descrise in cadrul raportului de evaluare.

S-a realizat un sondaj de opinie în rândul membrilor GAL, la care au răspuns 35 de membri. Ei și-au spus părerea despre implementarea SDL, imaginea GAL in teritoriu, realizări și neajunsuri.

Pentru a obține o imagine detaliată despre procesul de animare, informare și selecție a proiectelor, s-au realizat 5 interviuri cu beneficiari care au depus proiecte la GAL MH.

Echipa operativă de implementare a participat la întâlniri de lucru având ca subiect evaluarea finală si a raspuns unor intrebari legate de rezultatele implementarii strategiei de dezvoltare locala 2014-2022 (Anexa 3: Teme și întrebări de evaluare pentru echipa de implementare)

3. INFORMATII GENERALE PRIVIND SDL

3.2. Scurta descriere a SDL, a masurilor si bugetului, inclusiv modificarile SDL si evolutia alocarii financiare ca urmare a realocarilor financiare si a bonusarilor

3.2.1 Scurta descriere a SDL

,,Strategia pentru dezvoltarea teritoriului Microregiunea Hartibaciu 2014-2022" și-a propus să se concentreze pe valorificarea oportunităților de dezvoltare a turismului si eco-turismului şi încurajarea activităților economice non-agricole, pentru a crește numărul locurilor de muncă, şi pe favorizarea agriculturii competitive prietenoase cu mediul. În același timp, a susținut dezvoltarea rurală prin diversificarea serviciilor de bază destinate populației, pentru a crește calitatea vieții persoanelor defavorizate și prin conservarea și promovarea patrimoniului natural si cultural, ca mijloc de protejare a identității și coeziunii locale.

Prioritățile de dezvoltare a teritoriului au urmărit:

- *Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale prin:*
    a. Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.
    b. Încurajarea dezvoltării locale prin dezvoltarea condițiilor de viață pentru populația rurală a teritoriului și în special a categoriilor defavorizate precum copii, vârstnici, persoane expuse excluziunii sociale și prin revitalizarea spaţiului rural;

- *Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor prin:*
    a. Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor;
    b. Îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor agricole mici și medii și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole;
- *Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură prin:*

a. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, prin creșterea valorii adăugate a produselor agricole, prin promovarea pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale;

GAL Microregiunea Hartibaciu şi-a propus desfăşurarea de activităţi de cooperare cu alte forme asociative care au implementat deja cu succes activităţi comune în ceea ce priveşte păstrarea şi promovarea moştenirii rurale. Prin astfel de schimburi de experienţă, GAL Microregiunea Hartibaciu a urmărit să observe şi să înţeleagă modul în care alţi factori interesaţi au reuşit să coopereze pentru a reabilita obiectivele de patrimoniu cultural, de interes local, regional, sau naţional. De asemenea, interesul de cooperare a inclus şi domeniul produselor locale, ca modalitate de relevare a patrimoniului cultural local, dar si punerea in valoare a peisajului natural si cultural existent in teritoriul GAL MH.

3.2.2. Scurta descriere a masurilor si bugetului

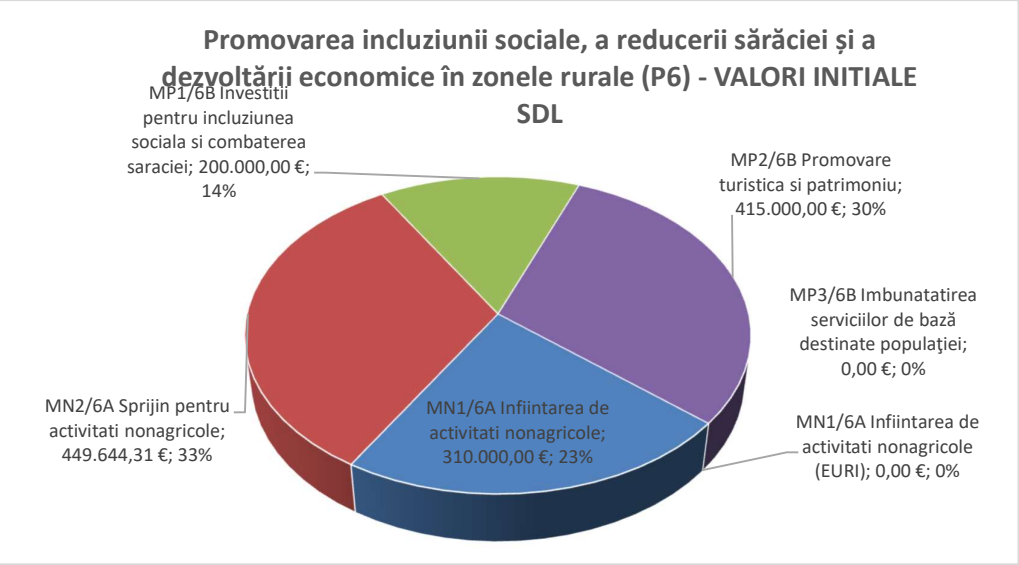
Context financiar

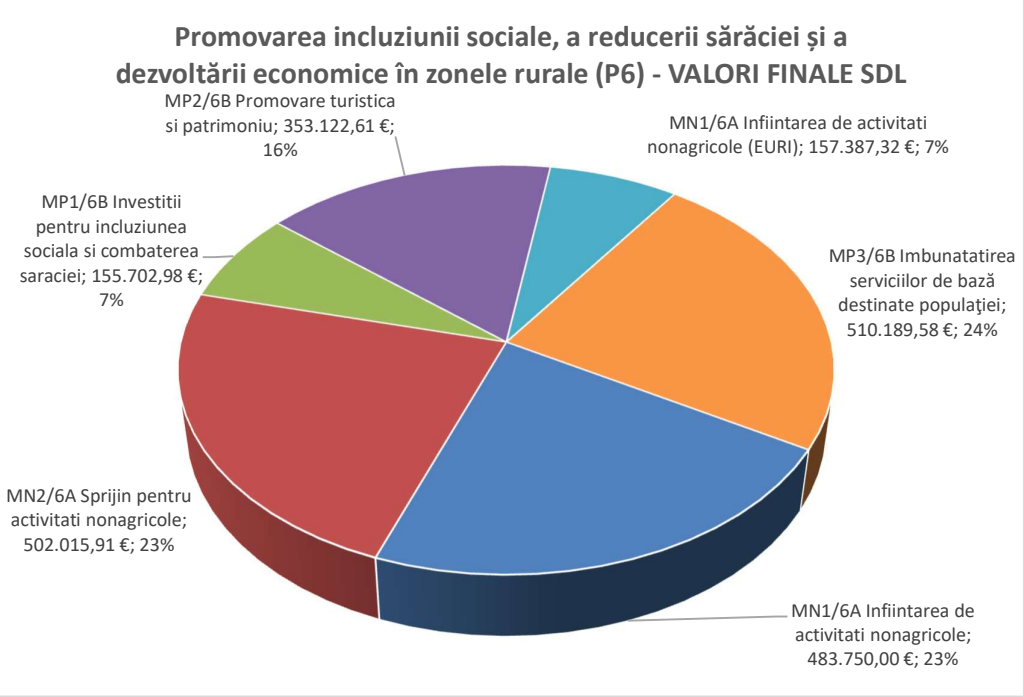
Valoarea totală, initiala a SDL (M19.2): **2.337.944,31 euro/versus valoare finala a SDL: 3.012.270,70 euro**

1. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei şi a dezvoltării economice în zonele rurale (P6);
Măsurile de finanţare aferente acestei priorităţi sunt:

Denumirea masurii	Valoare alocată intial	Valoare alocată la final
MN1/6A Infiintarea de activitati nonagricole	310.000 euro	483.750 euro
MN2/6A Sprijin pentru activitati nonagricole	449.644,31 euro	502.015,91 euro
MP1/6B Investitii pentru incluziunea sociala si combaterea saraciei	200.000 euro	155.702,98 euro
MP2/6B Promovare turistica si patrimoniu	415.000 euro	353.122,61 euro
MN1/6A Infiintarea de activitati nonagricole (EURI)	0 euro	157.387,32 euro

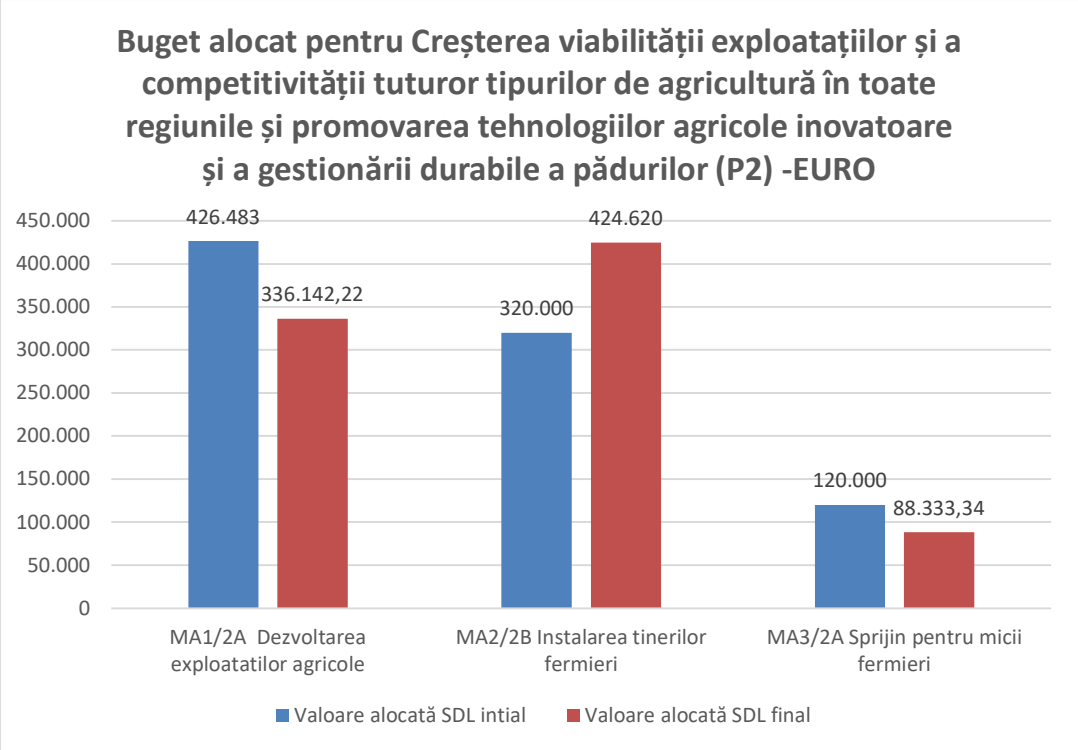
MP3/6B Imbunatatirea serviciilor de bază destinate populaţiei	0 euro	510.189,58 euro
TOTAL	**1.374.644,31 euro**	**2.162.168,40 euro**

2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor (P2);
Măsurile de finanţare aferente acestei priorităţi sunt:

Denumirea masurii	Valoare alocată intial	Valoare alocată la final
MA1/2A Dezvoltarea exploatatilor agricole	426.483 euro	336.142,22 euro
MA2/2B Instalarea tinerilor fermieri	320.000 euro	424.620 euro
MA3/2A Sprijin pentru micii fermieri	120.000 euro	88.333,34 euro
TOTAL	**866.483 euro**	**849.095,56 euro**

3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură (P3);
Măsurile de finanţare aferente acestei priorităţi sunt**:**

Denumirea masurii	Valoare alocată intial	Valoare alocată la final
MA4/3A Sprijin pentru cooperare in agricultura	96.817 euro	1.006,73 euro
TOTAL	**96.817 euro**	**1.006,73 euro**

3.2.3 Istoricul modificarilor SDL

Modificarea 1

- MA1/ DI 2A „Dezvoltarea exploatatiilor agricole" (armonizarea dimensiunii economice a exploatatiilor agricole din cadrul GAL MH admisa pentru sprijin financiar cu modificarea limitelor admise pentru dimensiunea economica a exploatatiilor agricole sprijinite prin LEADER – de la 8.000 SO la 4.000 SO)
- MA2 / DI 2B „Instalarea tinerilor fermieri" (armonizarea dimensiunii economice a exploatatiilor agricole din cadrul GAL MH admisa pentru sprijin financiar cu modificarea limitelor admise pentru dimensiunea economica a exploatatiilor agricole sprijinite prin LEADER (de la 12.000 SO la 8.000 SO); eficientizarea investitiei: mentinerea unui prag minim de 10% ca procent de comercializare; criteriu de selectie nou - perioada de implementare a P.A)
- MA3 / DI 2°„Sprijin pentru micii fermieri" (armonizarea dimensiunii economice a exploatatiilor agricole din cadrul GAL MH admisa pentru sprijin financiar cu modificarea limitelor admise pentru dimensiunea economica a exploatatiilor agricole sprijinite prin LEADER; introducerea unui criteriu de selectie suplimentar, referitor la perioada de implementare a planului de afaceri; mentinere prag de minimum 10% ca procent de comercializare, inaintea solicitării celei de-a doua tranșe de plată)
- MA4 / DI 3A „Sprijin pentru cooperare in agricultura" (Armonizarea SDL cu modificarile legislative intervenite la nivel national si cresterea ratei de absorbtie prin introducerea unui criteriu de selectie legat de crearea de locuri de munca va asigura indeplinirea indicatorilor masurii)
- MN1 / DI 6A"Înfiinţarea de activitaţi nonagricole" (introducerea unui criteriu suplimentar referitor la crearea locurilor de munca)
- MN2 / DI 6° "Sprijin pentru investitii nonagricole" (eliminarii criteriului de selectie referitor la complementaritate.
- MP1/ DI 6B "Investiții pentru incluziunea socială și combaterea sărăciei" (includerea unitatilor de cult printre potentialii beneficiari ai acestui tip de investitie).
- MP2/ DI 6B "Promovare turistica si patrimoniu" (explicitarea mai precisa si mai latga a investitiilor menite sa conduca la dezvoltarea turistica a zonei si prioritizarea investitiilor cu rolul repunerii in circulatie a mocanitei; corectarea si adecvarea sumelor nerambursabile permise)
- CAP IV OBIECTIVE-PRIORITĂȚI-DOMENII DE INTERVENȚIE (corelarea datelor centralizatoare inscrise la Cap IV cu indicatorii aferenti masurilor)

Modificarea 2

- MA1/ DI 2A „Dezvoltarea exploatatiilor agricole” (completarea descrierii generale si corelarea masurii cu domeniul de interventie 2A; completarea tipurilor de beneficiari si a domeniilor restrictionate initial de la finantare; completarea actiunilor eligibile; reformularea mai explicita a unui criteriu de selectie)
- MA4/DI 3A „Sprijin pentru cooperare in agricultura” (simplificarea conditiilor de acordare a sprijinului prin renuntarea referitoare la realizarea pe faze a proiectelor in vederea facilitarii absorbtiei)
- MN1 / DI 6A “Înfiinţarea de activitaţi nonagricole (corectarea descrierilor in vederea corelarii fisei cu necesitatile teritoriului – turism si agroturism; corelarea criteriului de selectie referitor la comercializare cu cel corespunzator eligibilitatii; introducerea unui croteriu de selectie suplimentar care prioritizeaza realizarea de investitii in zonele cu turism deficitar)
- MN2 / DI 6° “Sprijin pentru investitii nonagricole” (corectarea descrierilor in vederea corelarii fisei cu necesitatile teritoriului – turism si agroturism; corelarea criteriului de selectie referitor la comercializare cu cel corespunzator eligibilitatii; introducerea unui croteriu de selectie suplimentar care prioritizeaza realizarea de investitii in zonele cu turism deficitar; introducerea unui criteriu de selectie suplimentar, referitor la gradul de cofinantare, in vederea responsabilizarii solicitantilor si incurajarii unor investiii viabile)
- MP2/ DI 6B “Promovare turistica si patrimoniu” (corectarea tipurilor de beneficiari si prioritizarea investitiilor care valorifica traditii si obiceiuri locale in conformitate cu inportanta acestora pentru dezvoltarea teritoriului.
- Realocare sumelor ramase disponibile la Masura MP1/DI 6B catre Masura MN2/6°, in urma depasirii indicatorilor propusi
- Realocare financiara de la Masura MA3/DI 2A la Masura MN2/DI 6° in urma atingerii indicatorilor propusi

Modificarea 3

- Realocare financiara de la Masurile MA1 /DI 2A (in urma atingerii indicatorilor propusi), MA4 /DI 3A In urma selectarii proiectelor), MN2 /DI 6A (in urma aringerii indicatorilor propusi), MP1 /DI 6B, MP2 /DI 6B (in urma contractarii proiectelor selectate) catre Masura MN1/6A (masura fata de care locuitorii GAL MH au manifestat un interes crescut.)
- MN1 / DI 6° “Înfiinţarea de activitaţi nonagricole” (plafonarea sumei maxime/proiect la 45.485,01 de euro pentru a face posibila materializarea a doua proiecte si micsorarea duratei de implementare a proiectului de la 54 de luni la 44 de luni
- Modificarea CAP IV OBIECTIVE-PRIORITĂȚI-DOMENII DE INTERVENȚIE (Transferul indicatorului referitor la locuri de munca nou create (de la MA4/DI 3A catre MN1/6A)

Modificarea 4

- Realocare catre Masura MA4/DI3A - Sprijin pentru cooperare in agricultura: 5.520,20 euro si catre Masura MN1/ DI 6A Infiintarea de activitati nonagricole: 3.800,12 euro – din totalul de 9.320,32 euro neutilizati in urma finalizarii a 5 dintre cele 7 proiecte contractate de pe masura MA 1 - Dezvoltarea exploatatilor agricole;

- Realocare catre Masura MN1/ DI 6A Infiintarea de activitati nonagricole: 5.472,26 euro, proveniti din economiile rezultate in urma finalizarii a 3 proiecte din cadrul Masurii MN2/6A;
- Realocare catre Masura MN1/ DI 6A Infiintarea de activitati nonagricole: 8.000 euro, in urma neutilizarii, finalizarii tuturor celor 8 proiecte contractate de pe masura MA2 „Instalarea tinerilor fermieri" si indeplinirii indicatorilor aferenti acestei masuri.
- Realocare catre Masura MN1/ DI 6A Infiintarea de activitati nonagricole: 116.757,60 euro in conformitate cu sumele obtinute in urma bonusarii (Notificarea nr. 221401 / 12.07.2021) si 29.189,40 euro catre SubMasura 19.4 - Cheltuieli de functionare si animare
- Corectarea tipului masurii MA4/DI 3A „Sprijin pentru cooperare în agricultură" (din servicii, in investitii)
- Modificarea cuantumului/proiect la 45.000 euro in cadrul Masura MN1/ DI 6A Infiintarea de activitati nonagricole

Modificarea 5

- Actualizarea perioadei de implementare a SDL cu perioada de tranzitie, urmare a pandemiei Covid 19, conform Ghidului GAL pentru implementarea SDL versiunea 11, respectiv proiectele depuse și selectate se vor implementa până la finalul anului 2025, inclusiv depunerea și efectuarea ultimei cereri de plată

Modificarea 6

- Introducerea Masurii MP3/DI 6B - IMBUNATATIREA SERVICIILOR DE BAZĂ DESTINATE POPULATIEI in acord cu nevoile de fonduri identificate la nivel local, de interes pentru beneficiarii publici, care si-au manifestat intentia de a depune proiecte in perioada urmatoare, bazata pe nevoi cu adresabilitate imediata
- Actualizarea Anexei 4 - Planul de Finantare, in conformitate cu sumele obtinute in urma distribuirii fondurilor aferente perioadei de tranzitie (FEADR si EURI), potrivit Notificarii nr 201224/17.06.2022, astfel:
    a. Alocarea sumei de 157.387,33 euro – EURI catre Masura MN1/6A – Inființarea de activități nonagricole (EURI)
    b. Alocarea sumei de 400.181,46 euro catre MasuraMP3/6B – IMBUNATATIREA SERVICIILOR DE BAZĂ DESTINATE POPULAŢIEI (FEADR) nou introdusa.
    c. Alocarea sumei de 139.392,27 euro suplimentare submasura 19.4 Cheltuieli de functionare si animare
- Realocari financiare, catre Masura MP3/DI 6B - IMBUNATATIREA SERVICIILOR DE BAZĂ DESTINATE POPULATIEI a unor sume ramase neutilizate in cadrul finalizarii unor proiecte sau rezilierea unora ca urmare a problemelor intervenite in perioada Covid 19, dupa cum urmeaza:
    a. 2.913,49 euro de la masura MN2/6A
    b. 167 euro de la masura MP1/6B – Investiții pentru incluziunea socială și combaterea sărăciei
    c. 60.939,33 euro de la masura MP2/DI 6B - Promovare turistică și patrimoniu
    d. 45.000 euro de la Masura MN1/6A- Inființarea de activități nonagricole
    e. 1,25 euro de la masura MA1/2A - Dezvoltarea exploatatilor agricole
    f. 1.666,66 euro de la masura MA3/2A -Sprijin pentru micii fermieri

- Modificarea cuantumul sprijinului in cadrul MN1/6A – Infiintare de activitati nonagricole (EURI) la 39.346,83 de euro/proiect, pentru stabilirea unui numar fix de proiecte
- Actualizarea CAP IV OBIECTIVE-PRIORITĂȚI-DOMENII DE INTERVENȚIE - Logica intervenției în progamarea activităților SDL GAL MH, urmare a includerii masurii MP3/6B si MN1/6A – Infiintare de activitati nonagricole (EURI), nou introduse in SDL si inscrierea indicatorilor aferenti masurilor

Modificarea 7

- Modificarea fisei masurii MP2/6B – Promovare turistică și patrimoniu, prin eliminarea activitatilor aferente masurilor atipice, potrivit Ghidului sM19.2 V05/2021- Anexa 1 la Ghid
- Modificarea fisei masurii MA4/DI 3A „Sprijin pentru cooperare în agricultură" prin corectarea ratei sprijinului pentru costurile de functionare ale cooperarii conform sumelor aplicabile, permise de regulamentul 1305/2013 (costurile de funcţionare a cooperării nu vor depăși 10% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect depus, fata de 20% cat era prevazut).

Modificarea 8

- Realocari financiare catre MA2/DI2B – Instalarea tinerilor fermieri, urmare a solicitarilor din teritoriu, dupa cum urmeaza:
    a. 101.330,31 euro de la Masura MA4 – Sprijin pentru cooperare in agricultura, umare a aprobarii renuntarii la Cererea de finantare: F1920164L111573412719/22.02.2024
    b. 6.250,00 euro - suma ramasa neutilizata de la Masura MN1/DI6A - „Infiintarea de activitati nonagricole", in urma finalizarii a 5 proiecte din totalul de 9 proiecte contractate de pe masura
    c. 4.264,02 euro, suma ramasa neutilizata in cadrul masurii MP1/DI6B „-Investitii pentru incluziunea sociala si combaterea saraciei", urmare a finalizarii celor 3 proiecte implementate.
    d. 96,06 euro - in urma finalizarii a 6 proiecte din totalul de 10 proiecte contractate de pe masura MP2/DI 6B - „Promovare turistica si patrimoniu"
    e. 679,61 euro, in urma finalizarii a 7 proiecte din totalul de 11 proiecte contractate de pe masura MP3/DI 6B - „Imbunatatirea serviciilor de baza destinate populatiei"
- Diminuarea alocarii financiare la 1.006,73 euro in cadrul Masura MA4 – Sprijin pentru cooperare in agricultura, umare a aprobarii renuntarii la Cererea de finantare: F1920164L111573412719/22.02.2024
- Explicitarea si modificarea unor conditii impuse de fisa masurii MA2/DI2B – Instalarea tinerilor fermieri in vederea armonizarii duratei de implementare a proiectelor cu cadrul de finantare; Plafonarea Sprijinul public nerambursabil la 37.540 de euro, in vederea selectarii unui numar total de 3 proiecte (alocare totala in cadrul apelului de selectie: 112.620 euro).

4. CADRUL DE EVALUARE SI METODOLOGIA

Metodele și instrumentele utilizate pentru evaluarea finală au fost alese astfel încât să fie obținute date relevante pentru temele de analiză propuse. Pentru analiza impactul/vizibilitatea GAL-ului in teritoriul acoperit dar și pentru a extrage propuneri de îmbunătățire a funcționării GAL, a fost realizat un sondaj de opinie. S-au colectat informații din partea membrilor GAL pe baza unui chestionar. Pentru a obține date cu privire la imaginea GAL în teritoriu au fost realizate interviuri cu solicitanți si/sau beneficiari de proiecte pe măsurile lansate de GAL MH. Au fost discutate cu membri GAL MH: rezultatul implementării măsurilor – puncte tari și puncte slabe; realizări la nivel de logica intervenției; eficiența și eficacitatea implementarii; impactul și sustenabilitatea activităților/rezultatelor obținute de-a lungul implementarii strategiei. Metodologia de evaluare este prezentata in tabelul urmator.

Metodă	**Instrument de lucru**	**Teme de analiză**	**Observații**
Sondaj de opinie	Chestionar	• Gradul de mulțumire față de functionarea GAL; • Gradul de informare de-a lungul implementarii; • Propuneri de îmbunătățire a functionarii GAL.	Sondajul de opinie a fost realizat în rândul membrilor GAL. Au fost completate 35 de chestionare de către membrii GAL. *Eșantionul a fost reprezentativ, fiind contactați mai mult de jumatate din membrii GAL.* Sursa datelor: date primare
Realizare interviuri individuale	interviu	• Imaginea /vizibilitatea GAL în teritoriu • Probleme în accesarea fondurilor • Gradul de mulțumire față de comunicare/proceduri de lucru	Au fost realizate 5 interviuri. Subiecții au fost selectați din rândul beneficiarilor de proiecte pe măsurile lansate. *Sursa datelor: date primare*
Întâlniri de lucru	Analiza SWOT	• Management; • Resurse financiare; • Resurse umane; • Rezultate obținute; • Animare.	A fost organizata o întâlnire cu membrii echipei GAL în care au fost analizate masurile. *Sursa datelor: date primare și secundare*

S-au evaluat impactul și indicatorii de rezultat. Indicatorii de rezultat propusi in cadrul SDL au fost indepliniti si depasiti la nivelul SDL.

4.1. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #1: Cresterea eficientei agriculturii practicate in Microregiunea Hartibaciu

TEMA DE EVALUARE #1 **Imbunatatirea inzestrarii materiale e exploatatiilor agricole, facilitarea accesului la finantare pentru fermierii din zona, in special pentru tinerii fermieri, sprijinirea asocierii**			
Criterii de evaluare	**Intrebari de evaluare**	**Indicatori**	**Metodologie colectare date**
MA1 Dezvoltare exeploatatii agricole **MA3 Sprijin pentru micii fermieri** **MA4 Sprijin pentru cooperare in agricultura** **Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură**	In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la atingerea obiectivelor strategiei (obiectivul de crestere a eficientei agriculturii)? - In ce masura considerati ca a contribuit SDL 2014-2022 la dezvoltarea fermelor si a exploatatiilor agricole? - In ce masura considerati ca a contribuit SDL 2014-2022 la spriinirea tinerilor fermieri? - In ce masura considerati ca a contribuit SDL 2014-2022 la promovarea lantului alimentar scurt si a asocierii producatorilor?	Numar exploatatii sprijinite (24 exploatatii) Numar locuri de munca create (5 locuri de munca nou create) Numar tineri fermieri sprijiniti (11 persoane) Numar de lanturi alimentare create. 0	Interviu de grup cu echipa echipa GAL MH

4.2. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #2: Revitalizarea economica si sociala a Microregiunii Hartibaciu

TEMA DE EVALUARE #2 **Sprijinirea infiintarii sau dezvoltarii de activitati non-agricole, sprijinirea infiintarii de noi structuri turistice in zona, sprijinirea infiintarii de noi locuri de munca, facilitarea accesului la servicii sociale in zona sau cresterea numarului de servicii sociale de care pot dispune categoriile defavorizate si romii din zona**			
Criterii de evaluare	**Intrebari de evaluare**	**Indicatori**	**Metodologie colectare date**
MN1 Infiintarea de activitati non-agricole **MN2 Sprijin pentru activitati non-agricole** **MP1 Investitiii pentru incluziune sociala si combaterea saraciei** **MP3 – Imbunatatirea serviciilor de baza destinate populatiei**	In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la atingerea obiectivelor strategiei (revitalizarea economica si sociala a zonei)? - In ce masura considerati ca a contribuit SDL 2014-2022 la infiintarea de noi afaceri non-agricole - In ce masura considerati ca a contribuit SDL 2014-2022 la crearea de locuri de munca? - In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la facilitarea accesului la servicii sociale in zona sau cresterea numarului de servicii sociale de care pot dispune categoriile defavorizate si romii din zona? - In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la imbunatatirea serviciilor de baza destinate populatiei?	Numar intreprinderi nou infiintate (13 intreprinderi nou infiintate) Numar intreprinderi sprijinite (19 intreprinderi sprijinite) Numar locuri de munca create (20 locuri de munca nou create) Numar de proiecte sociale implementate: 3 Numar de proiecte implementate: 17 proiecte. Nr. de locuitori ai comunelor/satelor in care au fost realizate investitii (64.100 persoane)	Interviu de grup cu echipa echipa GAL MH

4.3. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #3: Prezervarea si promovarea patrimoniului natural si cultural al Microregiunii Hartibaciu, a identitatii istorice a MH.

TEMA DE EVALUARE #3 **Sprijinirea Reabilitarii monumentelor de patrimoniu de categorie B din zona, in special a cladirilor legate de „Mocanita", sprijinirea ralizarii unei retele de informare turistica in zona – inclusiv cu informatii legate de zonele Natura 2000**			
Criterii de evaluare	**Intrebari de evaluare**	**Indicatori**	**Metodologie colectare date**
Promovare turistica si patrimoniu	In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la atingerea obiectivelor strategiei (promovarea obiectivelor de patrimoniu din zona)?	Numar actiuni de promovare a patrimoniului sprijinite: 3 initiative, dintre care 2 de interes pentru intreaga regiune	Interviu de grup cu echipa echipa GAL MH

4.4. Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurala #4: Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER

TEMA DE EVALUARE #4 **Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER in Microregiunea Hartibaciu**			
Criterii de evaluare	**Intrebari de evaluare**	**Indicatori**	**Metodologie colectare date**
Cunoasterea abordarii LEADER in teritoriu Cresterea colaborarii si increderii reciproce si fata de GAL MH a actorilor din teritoriu Identificarea unor subiecte de interes comun pentru actorii din teritoriul GAL	In ce masura cunosc cetatenii / publicul larg abordarea LEADER? Cat de multumiti sunteti de beneficiile obtinute prin programul LEADER pentru institutia/ firma / organizatia dvs. in perioada 2014-2022? Cata incredere aveti in abordarea LEADER? Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?	Satisfacția partenerilor față de apartenența la GAL (33 dintre parteneri considera ca decizia de a fi membru in GAL MH a fost o decizie buna sau foarte buna) Satisfacția beneficiarilor față de comunicarea cu GAL (toti beneficiarii intervievati au fost foarte multumiti de comunicarea cu GAL MH) Satisfacția beneficiarilor cu privire la beneficiile obtinute prin LEADER	Chestionar cu partenerii GAL MH Interviuri individuale Interviu de grup cu echipa echipa GAL MH

	(toti beneficiarii sunt multumiti de beneficiile obtinute prin LEADER)

Evaluarea valorii adăugate a LEADER

Ca urmare a activității din primul ciclu de programare, increderea in GAL MH a crescut, potențialii beneficiari au mai multa incredere in accesarea de fonduri europene, in institutiile europene si in GAL MH. Potentialii solicitanti au abordat foarte des echipa GAL MH in interpretarea prevederilor ghiurilor de finantare. Rezultatele s-au văzut în teritoriu: fata de acceasi perioada a strategiei precedente, numarul de proiecte depus e mai mare, iar in cadrul apelurilor de selectie sumele disponibile au fost accesate in intregime de la primele apeluri.

Percepția actorilor locali privind abordarea LEADER. Interacțiunea cu actorii locali arată o îmbunătățire semnificativa a relatiei GAL MH - actori locali. Potentialii beneficiari contacteaza expertii GAL, adesea, telefonic sau la sediul GAL MH, solicitand sprijin in intelegerea procedurilor, aspectelor necesare pregatirii proiectelor sau disponibilitatii fondurilor nerambursabile pe domeniile in care sunt interesati sa dezvolte proiecte. Percepția actorilor locali privind rezultatele SDL e aceea că investitiile prin intermediul GAL le inspira mai multa incredere, avand in vedere ca pot beneficia de informatii si sprijin pe toata perioada de implementare a proiectelor, datorită aplicării metodei LEADER.

Implicarea comunității și a părților interesate în luarea deciziilor. Scrierea strategiei a fost un proces participativ. Obiectivele actualei SDL s-au realizat in urma consultarii publice din teritoriu. In implementarea SDL, deciziile se iau prin CD sau AGA.

Rolul GAL-ului în guvernanța pe mai multe niveluri. Multe instituții lansează invitații pentru GAL, dar GAL nu are mereu personal disponibil pentru a putea participa la fiecare eveniment sau întâlnire. De exemplu, GAL-ul a fost frecvent invitat la întâlniri de către Prefectură, CJ si ADR Centru. La nivel de primării GAL-ul nu a fost implicat în procesul dezvoltării strategiilor locale. Datorita ponderii relativ mici a actorilor publici in totalul membrilor GAL, a fost posibila decizia GAL MH de a aloca doar o treime din fonduri (32%) pentru beneficiari publici (in SDL initial erau prevazute mai putin de 20% din fonduri).

GAL-ul este considerat ca fiind mai accesibil decât PNDR-ul național. Din datele colectate reiese că acesta este mai aproape de oameni ca și distanță (la maxim 40 km de orice comună) dar și ca atitudine – persoanele interesate sunt ascultate și sfătuite chiar și mai multe ore – calitatea angajaților – angajați ONG-uri versus funcționari publici. Persoanele interesate au încredere să discute chiar și unele aspecte problematice cu angajații GAL. GAL-ul este căutat cu orice fel de întrebări, inclusiv care nu au legătură cu activitatea GAL. Este văzut în teritoriu ca un real sprijin in accesarea de fonduri europene, nu doar cele disponibile in cadrul SDL ci si alte fonduri nerambursabile, avand in vedere expertiza pe care o detin specialistii angajati ai GAL MH. Faptul ca fondurile pot fi accesate doar din teritoriul acoperit de GAL MH creste atractivitatea si interesul actorilor locali.

Analiza abordării LEADER. În secțiunea de mai jos este prezentată imaginea LEADER din perspective factorilor interesați, și anume beneficiari care au obținut finanțare, beneficiari care nu a obținut finanțare, respectiv membri AGA ai GAL.

Au răspuns chestionarului un număr de 35 membri, profilul demografic fiind după cum urmează:

Din perspectiva domeniului de activitate al respondenților, 24 au fost din mediul privat, 5 din partea sectorului public, 6 membri din partea sectorului non-guvernamental.

5. ANALIZA DE ANSAMBLU A EFICACITATII SDL

5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Denumire masură	Buget alocat inițial	Buget alocat la momentul evaluării	Valoare contractata	Plăți efectuate	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat /la bugetul final	Eficacitate financiară
MA1 Dezvoltarea exploatatiilor agricole	426.483,00	336.142,22	336.142,22	335.708,92	78,72% / 99,87%	Ridicată
MA2 Instalarea tinerilor fermieri	320.000,00	424.620,00	424.620,00	390.834,00	122.4% / 92,04%	Ridicată
MA3 Sprijin pentru micii fermieri	120.000,00	88.333,34	88.333,34	88.333,34	73,61% / 100%	Ridicată
MA4 Sprijin pentru cooperare in agricultura	98.817,00	1.006,73	0,00	0,00	0,00% / 0,00%	Redusă
MN 1 Infiintarea de activitati nonagricole	310.000,00	483.750,00	483.750,00	429.750,00	138,63% / 88,84%	Ridicată
MN2 Sprijin pentru activitati nonagricole	449.644,31	502.015,91	502.015,91	451.979,27	100,52% / 90,03%	Ridicată
MP1 Investitii pentru incluziune sociala si	200.000,00	155.702,98	155.702,98	155.702,98	77,85% / 100%	Ridicată

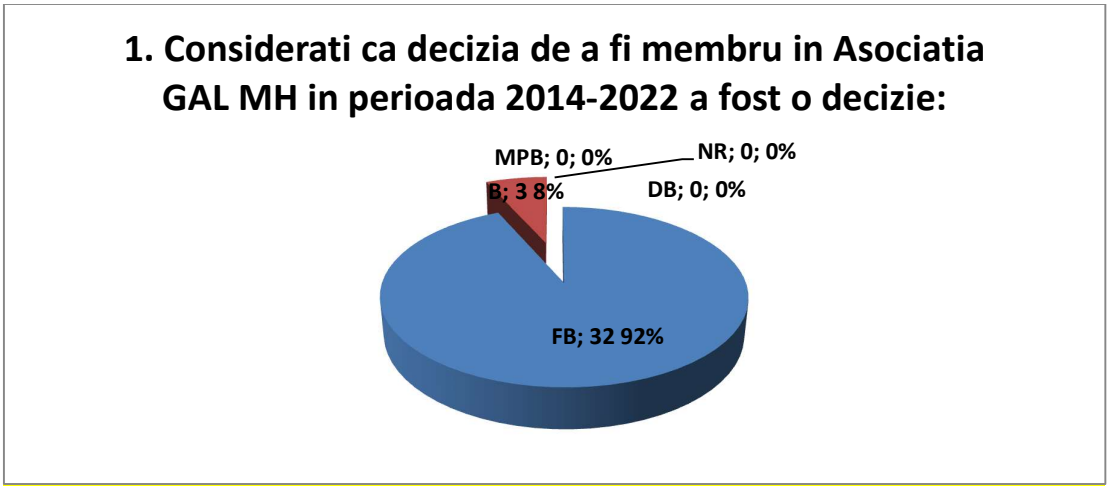
Denumire masură	Buget alocat inițial	Buget alocat la momentul evaluării	Valoare contractata	Plăți efectuate	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat /la bugetul final	Eficacitate financiară
combaterea saraciei						
MP2 Promovare turistica si patrimoniu	415.000,00	353.122,61,85	351.518,85	312.508,59	75,30% / 88,50	Ridicată
MP3 Imbunatatirea serviciilor de baza destinate populatiei	0,00	510.189,58	509.644,74	508.939,36	0,00% / 99,75%	Ridicată
MN1 EURI	0,00	157.387,33	157.387,32	110.171,16	0,00% / 70%	Ridicată
TOTAL	2.339.944,31	3.012.355,7	3.009.115,36	2.733.927,62	116,84% / 90,76%	Ridicată

5.2 Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de interventie

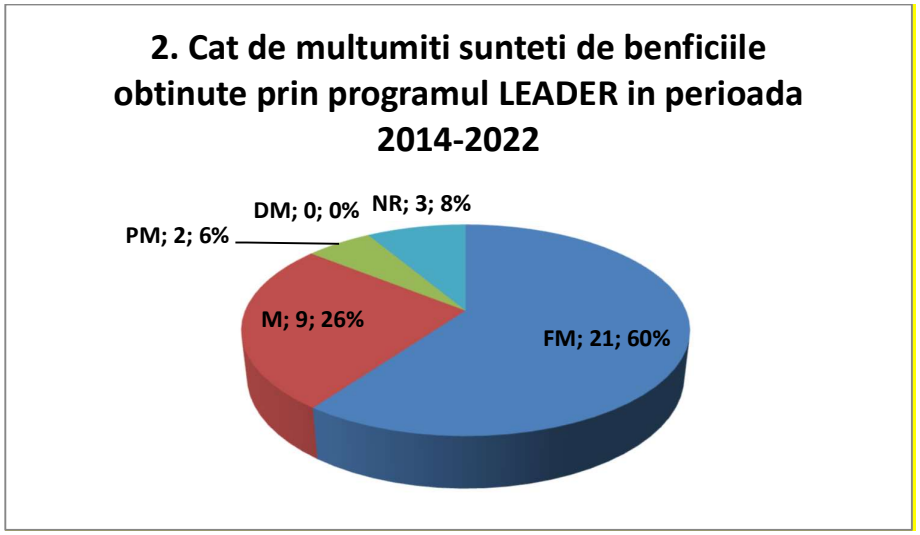
Domenii de intervenţie	Indicatori de rezultat	Valoare planificată	Valoare realizată	Eficacitate (calificativ)
	exploatații agricole	5	11	Ridicată

Domenii de intervenţie	Indicatori de rezultat	Valoare planificată	Valoare realizată	Eficacitate (calificativ)
2B) Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor	locuri de muncă	0	0	Ridicată
2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole	exploatații agricole	6	14	Ridicată
	locuri de muncă	0	0	Ridicată
3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale	exploatații agricole	2	0	Redusa
	locuri de muncă	0	0	Ridicată
6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	locuri de muncă	5	14	Ridicată
	locuri de muncă	6	6	Ridicată
6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	persoane	100	100	Ridicată
	persoane	44.000	44.000	Ridicată
	persoane	20.000	20.000	Ridicată

6. RASPUNSURI LA INTREBARILE DE EVALUARE

Gradul de satisfacție față de beneficiile obținute

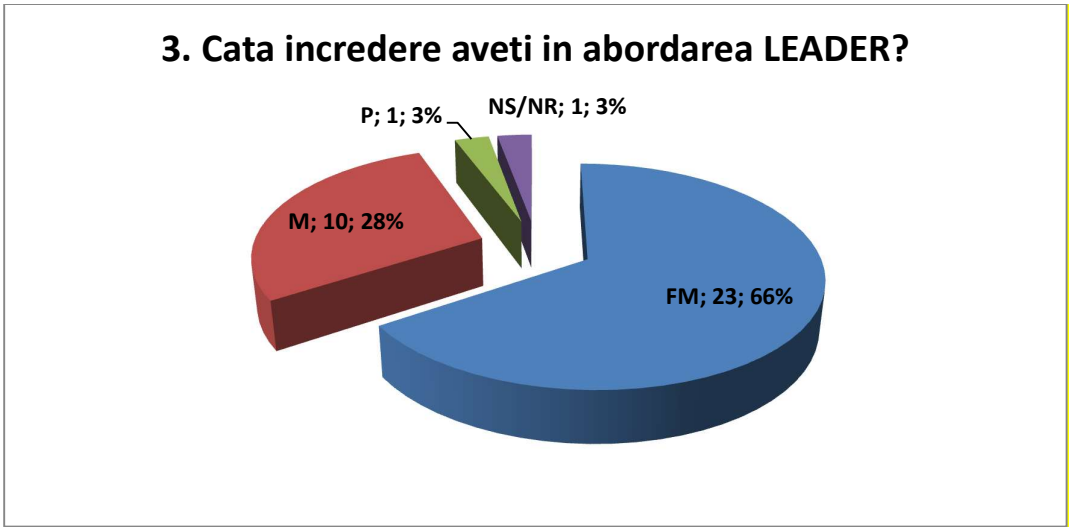

Propunându-ne să aflăm cât de mulțumiți sunt respondenții de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția/ firma/organizația pe care o reprezintă, am aflat că în proporție de 60% respondenții sunt foarte mulțumiți, iar 26% mulțumiți. 6% sunt puțin mulțumiți, iar 8% nu au raspuns intrebarii.

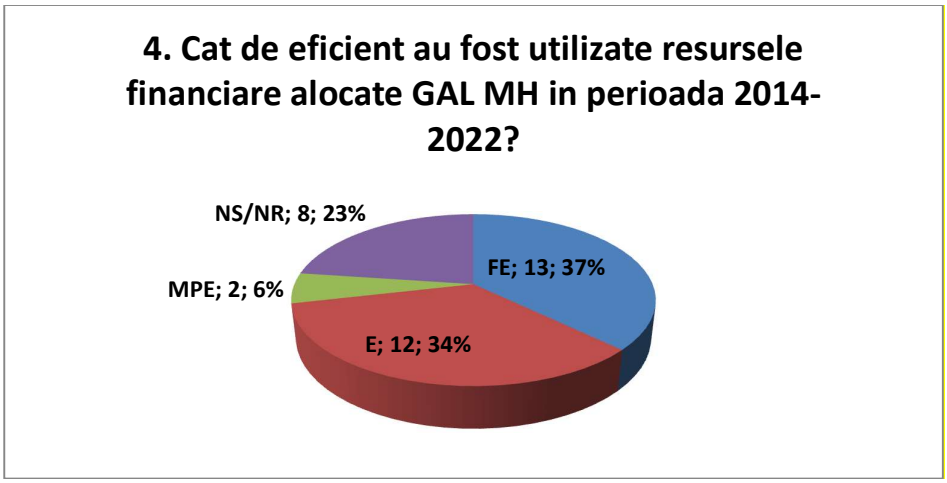
Foarte mulțumit, datorită faptului că am reușit să achiziționez echipamente în valoare de 70.000 euro pentru un atelier de mobilă. (Interviu beneficiar finanțare GAL)

Cele mai multe persoane intervievate manifestă foarte multă încredere în abordarea LEADER, caracterizată prin cooperare, parteneriat, abordare de jos în sus.

Încrederea în abordarea LEADER

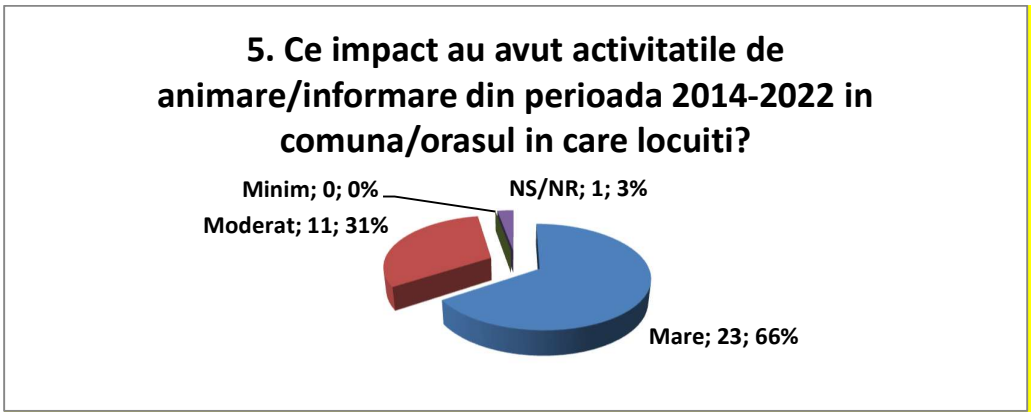

Eficiența alocarilor financiare in SDL 2014-2022

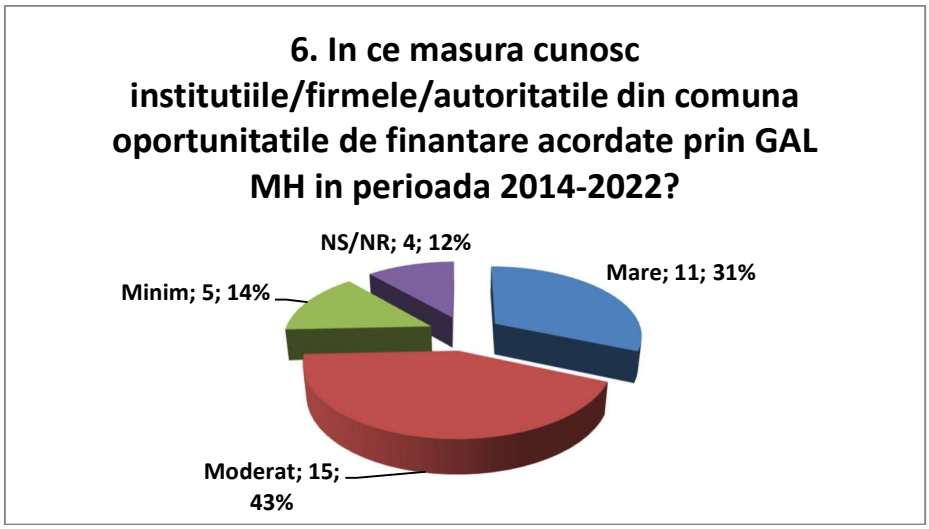
În proporție de 37%, persoanele intervievate consideră că resursele financiare au fost utilizate foarte eficient, iar 34% consideră că au fost utilizate eficient. Doar într-o mică măsură (6%) persoanele intervievate cred că au fost utilizate mai puțin eficient, în timp ce 23% nu se pot pronunța într-un sens sau altul. Unul dintre subiecți afirmă că ”trebuiau să se aloce mai multe fonduri pentru activitățile de infiintare de activitati nonagricole.” (Interviu solicitant fonduri GAL).

Impactul activităților de animare

În privința impactului activităților de animare/informare din perioada 2016-2022, subiecții au apreciat într-un procent de 66% că impactul în localitatea de domiciliu a fost mare; 31% că impactul a fost moderat, iar doar 3% nu pot aprecia.

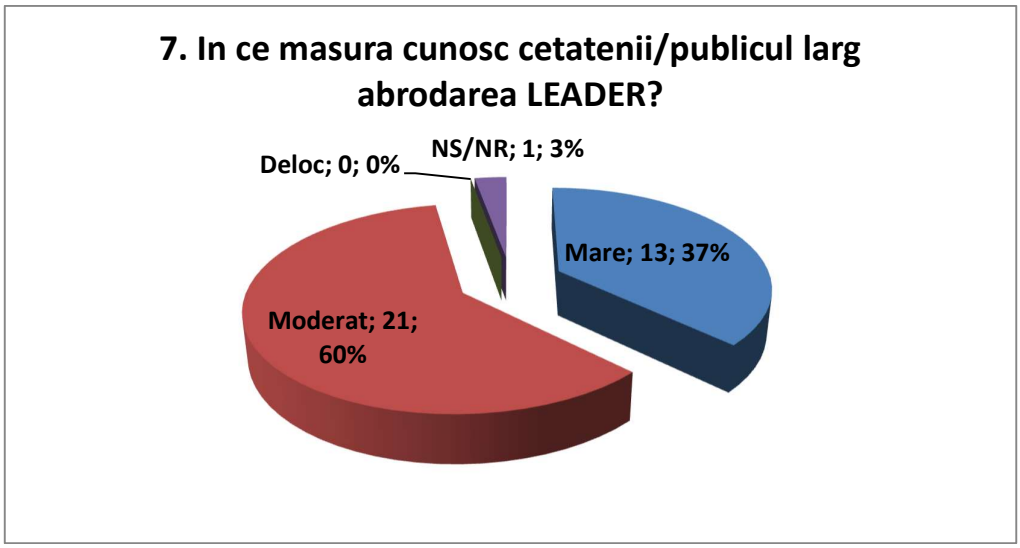
Impactul activităților de animare/ informare

Întrebați fiind în ce măsură cunosc instituțiile/firmele/autoritățile din comună oportunitățile de finanțare acordate prin LEADER în perioada vizată de evaluare, cei mai mulți

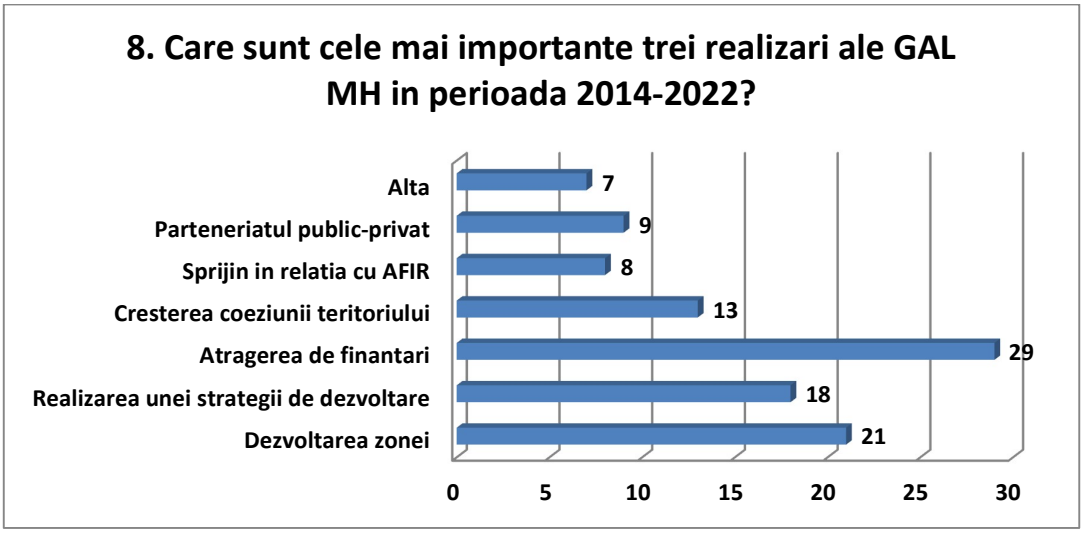
consideră că impactul a fost moderat (43%), urmat de cei care apreciază impactul ca fiind mare (31%).

Nivelul de informare despre programul LEADER

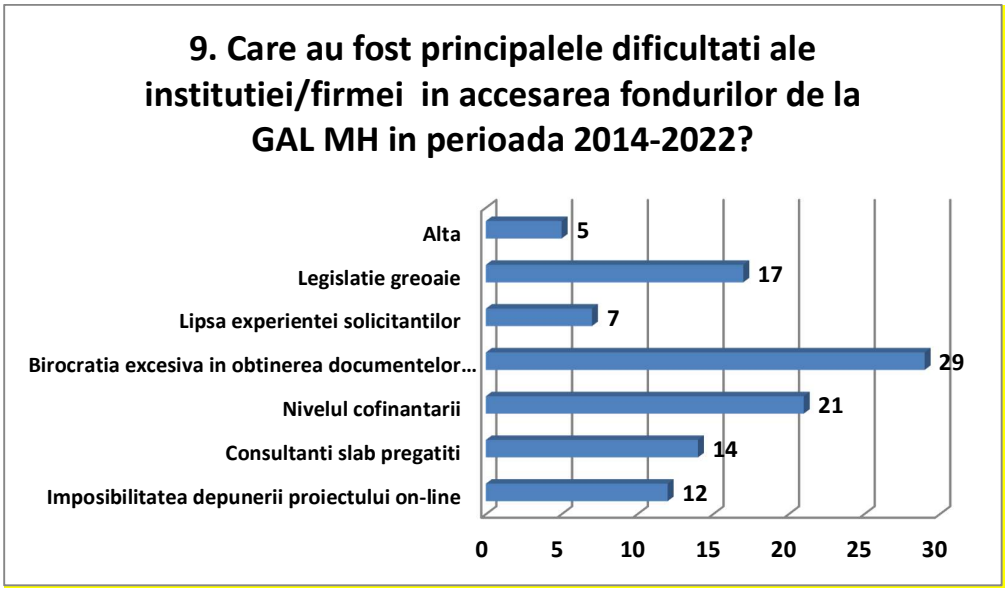

Din punctul de vedere al persoanelor chestionate, abordarea LEADER e cunoscută la un nivel moderat, apreciind că e cunoscută (60% din repondenti), 37% - într-o măsură mare, iar 3% nu au raspuns.

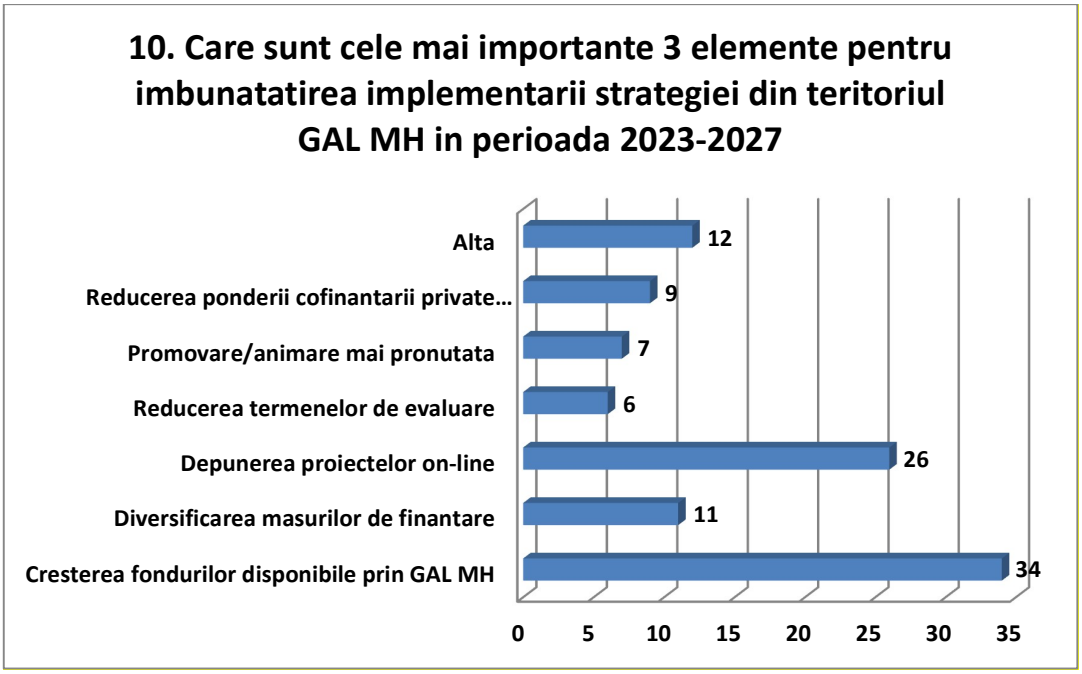
Realizări în perioada evaluată

Principalele greutăți în accesarea fondurilor

Propuneri/ recomandări ale de îmbunătățire a implementării SDL

După cum se poate remarca în graficul de mai sus, principalele propuneri/ recomandări pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL MH în perioada 2023-2027 vizează creșterea fondurilor (34 respondenti), urmată depunerea de proiecte on-

line (26 de respondenti), diversificarea masurilor de finantare (11 respondenti), reducerea ponderii cofinantarii private pentru proiecte (9 respondenti).

7. FACTORII DE SUCCES SI ESEC IN IMPLEMENTAREA SDL 2014-2022

FACTORI DE SUCCES	FACTORI DE INSUCCES
FACTORI INTERNI	
La nivelul GAL-ului, potențialii beneficiari cunosc programul LEADER și au încredere în el. Dacă în ciclul anterior de programare erau necesare 3-4 lansări până la depunerea proiectelor, în acest ciclu de programare beneficiarii au venit la primele lansări. O altă dovadă a succesului programului pe plan intern este încrederea potențialilor beneficiari în program. Dacă în ciclul anterior de programare neincrederea ca se pot accesa fonduri nerambursabile era una intalnita la tot pasul, această întrebare s-a transformat în ,,Când putem estima primirea banilor?”	Unii beneficiari lasă pe ultimul moment realizarea si sau depunerea proiectelor, motiv pentru care unele unele proiecte declarate neconforme nu au mai putut fi redepuse in cadrul aceleiasi sesiuni, iar altele au fost neeligibile.
FACTORI EXTERNI	
Majoritatea beneficiarilor lucrează cu consultanți, ceea ce ajută la dezvoltarea unor proiecte mature și bine elaborate. Partenerii de la nivel județean – CDRJ si, OJFIR – privesc GAL Microregiunea Hartibaciu ca pe un partener de discuție. GAL este implicat în decizii care privesc dezvoltarea rurală a județului. Potențialii beneficiari, sau persoane fizice sau juridice care vor să inițieze investiții în teritoriu apelează la echipa GAL , chiar dacă nu se referă la fonduri LEADER. Echipa GAL și-a creat o imagine pozitivă și un renume. Acest fapt duce la dezvoltarea coroborată a teritoriului cu alte inițiative.	Fondurile alocate teritoriului sunt insuficiente pentru a produce o schimbare/dezvoltare consistentă pentru teritoriu. Fondurile sunt stabilite prin date despre teritoriu și populație, unde GAL nu poate interveni.

8. CONCLUZII SI RECOMANDARI

8.1 Concluzii generale privind sesiunile de depunere, contractare, implementare

De-a lungul implementarii SDL, GALMH a lansat un numar de 17 apeluri de selectie, in cadrul celor 10 masuri existente in cadrul strategiei. Ca urmare, 99,90% din valoarea fondurilor strategiei destinata proiectelor este contractată. 97 de proiecte depuse la sediul GALMH – din care 66 de contracte de finantare semnate, 11 neselectate, 20 respinse (din care 10 neconforme si 10 neeligibile) si 1 proiect retras. Din cele 76 proiecte eligibile depuse, 69 au fost contractate, un numar de 4 contracte de finantare au fost reziliate, in perioada pandemiei Covid. S-au implementat un numar 66 de proiecte, din care iar 54 sunt finalizate pana la finalul lunii august 2025, urmand sa se finalizeze toate celelalte 11 pana la sfarsitul lunii septembrie 2025. Niciun proiect selectat de GALMH nu a fost respins dupa evaluarea AFIR. Au fost depuse doua contestații, acestea fiind solutionate de Comitetul de evaluare a contestatiilor. Ambele contestatii au fost repinse ceea ce înseamnă ca evaluarea initiala a proiectelor este corecta si profesionista.

GALMH are o imagine bună în teritoriu, la nivelul membrilor și beneficiarilor. La nivel operativ activitatea s-a desfășurat fara sincope, experiența din ciclul anterior de programare dovedindu-se extrem de utilă. Echipa GAL este una matură, calificată și cu experiență în managementul parteneriatului și în implementarea strategiei.

Beneficiarii s-au obișnuit cu activitatea/ oportunitățile GAL, interesul manifestat pentru al doilea ciclu de programare dovedind acest lucru. Potențialii beneficiari din zonă percep GAL-ul ca pe un centru regional de resurse si solicită consultanță echipei GAL.

Experiența pozitiva a GAL-ul în ceea ce privește întâlnirile de animare, respectiv popularizarea oportunitatilor de finantare si explicarea, in cadrul intalnirilor de animare, a citeriilor de eligibilitate stabilite prin fisele masurilor au trezit interesul celor interesati de accesarea de fonduri nerambursabile, iar unii dintre participanți au depus si proiecte. In urmatoarea etapa de finantare, GAL MH activitatile de animare vor spori fata de cele desfasurate in actuala strategie de dezvoltare locala.

- Activitatea GAL a devenit tot mai complexa si mai elaborata. Toate masurile au fost lansate pe ghiduri personalizate si adecvate teritoriului spre deosebire de precedentul SDL (in care au fost preluate masurile existente la nivel national).
- Proiectele însumate, depuse la GAL MH sunt numeric mai multe decât cele depuse în cadrul PNDR din județul Sibiu.
- Majoritatea beneficiarilor sunt interesați de proiecte cu decontare pe bază forfetară, respectiv finanțate 100%, cu avans acordat sau grad de cofinantare mica.

- Raportarea beneficiarilor către GAL se realizează dupa incasarea cererilor de plata.

Management organizațional

- Preşedintele GAL este cel care coordonează activitatea asociatiei GAL;
- Managerul GAL MH coordoneaza echipa operationala a GAL;
- Membrii GAL detin o experiență valoroasă, dobandita in perioada precedenta si in actuala perioada de finantare, experienta care se concretizeaza intr-un numar redus de erori si o valoare adaugata mult superioara, eliminand necesitatea apelarii la expertiza externa.
- Față de perioada de finanțare anterioară, echipa GAL s-a specializat, constituindu-se echipe pe domenii de expertiza (intreprinderi mici, agricultura, mediu, social, animare s.a.m.d)
- Fluctuația angajaților GAL este inexistentă, in prezent echipa GAL detinand aceiasi experti, angajati inca din anul 2012.

Imaginea GAL în ochii beneficiarilor

- Populația din teritoriu cunoaște GAL-ul din prima perioadă de programare.
- Comunicarea cu potențialii beneficiari, s-a realizat telefonic şi prin intermediul întâlnirilor faţă în faţă in cadrul activitatilor de animare. Percepția persoanelor fizice si juridice firmelor despre GAL este una pozitivă.

Sunt experti foarte bine informati. Raspund si in afara orelor de serviciu solicitarilor noastre, ne bucuram ca exista in teritoriul nostru o astfel de organizatie.
Hub de dezvolare, este denumit GAL MH.
(Interviu beneficiar)

Am fost sprijinit destul de mult de fiecare data cand aveam dificultati in scrierea proiectului si realizarea doumentatiei. Cele mai importante realizari ale GAL MH in etapa de finantare 2014-2022 sunt: adaptarea tipurilor de proiecte finantate la particularitatile si necesitatile zonei si facilitarea accesului la finantare a firmelor mici, iar neajunsul cel mai mare al activitatii GAL MH in etapa de finantare 2014-2022 este faptul ca bugetul pentru proiecte de finantare destul de redus tinand cont de aria si populatia acoperita.
(Interviu beneficiar)

La întrebarea „Ce recomandare aveti catre GAL MH pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL MH în perioada 2025-2029”, beneficiarii au recomandat GAL MH: Incurajarea unor proiecte de educatie antreprenoriala.

Dificultăți în accesarea fondurilor

La întrebarea *„principalele greutățile ale firmei/instituției în accesarea fondurilor de la GAL MH în perioada 2014-2025”* au fost menționate doar câteva aspecte. Unul dintre răspunsuri a fost: Lipsa de experienta *(Interviu beneficiar fonduri)*. Un alt potențial beneficiar face referire la dificultatea identificarii unui consultant de incredere pentru sprijinul necesar in realizarea proiectului. *(Interviu beneficiar fonduri)*

În cele de mai jos analizam derularea a 5 măsuri din cele 8 prevazute in cadrul SDL (ulterior 10 masuri continute), detaliind etapele specifice fiecarei masuri implementata de GAL MH, precum și prezentarea punctelor tari și slabe privind progresul depunerii, contractării și implementării măsurilor specifice, asa cum au fost percepute de GAL MH.

Din analiza detaliată a procesului de lucru până la obținerea acestor rezultate, se desprind următoarele observații pentru fiecare măsură în parte:

MĂSURA MN1/6A	Puncte tari	Puncte slabe
Infiintarea de activitati non-agricole Domenii finanțate: Servicii pentru populatie servicii fotografice, servicii auto, atelier productie mobilier, atelier productie uleiuri esentiale, atelier productie peleti/brichete, servicii de turism		
⇒ Analiza progresului privind **depunerea de proiecte** ○ Etapele parcurse; ○ Factorii care influențează progresul; ○ Măsuri care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare.	Prima sesiune s-a derulat, în perioada 29 ianuarie – 16 martie 2018, iar fondurile alocate s-au epuizat din primul apel realizat. Au fost depuse proiecte care cumulat au depasit alocarea financiară, destinată acestei măsuri, de 3,32 ori. De obicei, beneficiarii acestei măsuri lucrează cu consultanţi externi pentru scrierea proiectelor. De aceea se depun proiecte bine elaborate, eliminându-se multe riscuri la implementarea proiectelor. Avand in vedere interesul crescut pentru acest tip de finantare, s-au realocat sume suplimentare, in doua randuri, din cele doua bonusari de care a beneficiat GAL-ul, urmare de implementarii corespunzatoare a SDL	Informare defectoasa a consultantilor privind documentle obligatorii din proiect (2 proiecte au fost declarate neconforme si 6 neeligibile). Nu au fost alocate fonduri suficiente initial. Mulți potențiali beneficiari și-au manifestat interesul și după încheierea sesiunii.

⇒ Analiza progresului privind **contractarea** proiectelor. ○ Etapele parcurse; ○ Factorii care influențează acest progres; ○ Măsurile care pot fi adoptate pentru creșterea ritmului de contractare.	Contractele aferente acestei masuri de finantare s-au semnat într-un termen foarte scurt – într-un interval de aproximativ 1 luna de la depunerea proiectelor la OJFIR Sibiu.	
⇒ Analiza progresului **implementării proiectelor** contractate. ○ Aspecte tipice ale implementării proiectelor; ○ Analiza măsurii în care progresul este adecvat față de planul de implementare al proiectelor; ○ Analiza capacității beneficiarilor proiectelor de a identifica și aplica măsuri de corecție atunci când este necesar; ○ Măsura în care progresul înregistrat în implementarea proiectelor poate duce la atingerea rezultatelor așteptate; ○ Măsurile care pot fi adoptate pentru creșterea calității și eficienței implementării proiectelor.	Din totalul celor 13 proiecte contractate, de-a lungul implementarii SDL, 9 sunt finalizate, 5 dintre acestea avand deja ultima transa incasata, iar celelalte 4 au depus solicitarea ultimei transe de plata. Restul celorlalte 4 proiecte, vor depune ultima transa de plata pana la finalul lunii septembrie 2025. Proiectele au fost monitorizate în funcţie de graficul de implementare din proiect.	Activităţile propuse în planul de afaceri unora dintre proiecte au fost întârziate datorita dificultatilor intampinate in achizitionarea unora dintre echipamente sau datorita situatiei juridice a amplasamentelor proiectelor. Nu toate proiectele s-au implementat conform graficului initial de implementare, solicitandu-se uneori prelungiri ale perioadei de implementare, GAL-ul avand autoritate limitata in acest sens pana la momentul la care AFIR a considerat adecvat acordul GAL privind modificarile intervenite in proiecte.
⇒ Lecțiile care pot fi desprinse, aplicabile	Datorita situatiilor de intarziere in implementarea proiectelor, existente in prezenta etapa de finantare, GAL MH a introdus obligatia	

pentru viitoarea perioadă de programare.	beneficiarilor de a prezenta GAL-ului rapoarte trimestriale de progres din momentul demararii planului de afaceri.

MĂSURA MN2/6A	Puncte tari	Puncte slabe
"Sprijin pentru activitati nonagricole" Domenii finanţate: servicii de turism (pensiuni turistice), productie de mobilier, servicii ecvestre, servicii ale cabinetelor dentare.		
⇒ Analiza progresului privind **depunerea**	S-au organizat doua apeluri de selecţie de-a lungul implementarii SDL, avand in vedere interesul crescut fata de acest tip de finantare. Fondurile alocate s-au epuizat din primul apel realizat. Suma proiectelor depuse a depăşit fondurile disponibile alocate acestei masuri de 2,33 ori, motiv pentru care s-au realocat fonduri catre aceasta masura.	Au putut fi selectate doar 3 proiecte din totalul celor 9 proiecte depuse, avand in vedere ca 4 dintre proiectele depuse au fost neconforme, iar 2 neeligibile. Nu au fost alocate fonduri suficiente. Mulți potențiali beneficiari și-au manifestat interesul și după încheierea sesiunii, sperând că sesiunea de proiecte se va relua, deși sumele au fost epuizate.
⇒ Analiza progresului privind **contractarea** proiectelor.	De-a lungul implementarii SDL s-au contractat 6 proiecte, dintre care doua proiecte au fost cu constructii montaj si 4 dintre acestea au vizat achizitia de dotari.	
⇒ Analiza progresului **implementării proiectelor** contractate.	Implementarea a 5 dintre proiecte s-a realizat conform graficului de investitie	Cel de-al 6-lea proiect (cu constructii montaj) a necesitat reluarea achizitiei de lucrari, avand in vedere modalitatile limitate de constrangere a firmelor de constructii care nu-si respecta angajamentele existente pe piata.
⇒ Lecțiile care pot fi desprinse sunt aplicabile pentru viitoarea perioadă de programare.	Alocarea unei sume mai mari pe această măsură, deoarece există interes crescut din partea potențialilor beneficiari din teritoriul GALMH. Există potențiali beneficiari care nu înțeleg calendarul/activitatea GAL-ului, astfel încât sunt adresate foarte des întrebări despre deschiderea sesiunilor/alocarea financiară în anul calendaristic viitor.	

MĂSURA MP1/6B	Puncte tari	Puncte slabe
"Investitii pentru incluziunea sociala si combaterea saraciei" Măsura este destinata actorilor publici si are ca scop reducerea disparităţilor sociale între locuitorii comunităţii şi a vulnerabilităţii sociale ale acestora, reducerea gradului de sărăcie şi a riscului de excluziune socială, prin investitii în infrastructura de bază şi servicii adecvate în zonele rurale		
⇒ Analiza progresului privind **depunerea** propunerilor de proiecte.	S-a estimat depunerea unui singur proiect, insa s-au depus 3 proiecte. Fondurile ramase disponibile (cca 20%) au putut fi redirectionate catre alte masuri cu cerere mult mai mare. Proiectele depuse propun investiţii inovative la nivelul teritoriului GAL, respectiv înființarea de centre de servicii sociale integrate (doua dintre cele 3 proiecte depuse).	Prima sesiune de selectie a fost prelungită (cu o luna de zile), avand in vedere nedepunerea pana la primul termen limita a nici unui proiect.
⇒ Analiza progresului privind **contractarea** proiectelor.	Niciun proiect depus de GAL nu a fost respins de AFIR	Durata de evaluare de către experţii AFIR a fost mult mai mare decât în cazul celorlalte proiecte.
⇒ Analiza progresului **implementării proiectelor** contractate.	Doua dintre proiecte au vizat infiintarea unor centre sociale, fiind finalizate relativ repede. Cel de-al 3-lea proiect, care a vizat conectarea unei zone izolata de comunitatea din comuna Nocrich a necesitat o perioada de implementare de 3 ani jumate, obiectivul proiectului avand in vedere modernizarea unui drum local, proiect cu constructii montaj.	
⇒ Lecțiile care pot fi desprinse, aplicabile pentru viitoarea perioadă de programare.	Cele 3 proiecte vor depăși indicatorul stabilit (100 de persoane care vor beneficia de servicii) de cel putin 2 ori.	

MĂSURA MA2/2B	Puncte tari	Puncte slabe
"Instalarea tinerilor fermieri" Măsura încurajează stabilirea tinerilor fermieri în teritoriul GAL prin inițierea de afaceri din domeniul agricol.		
⇒ Analiza progresului privind **depunerea**	Fondurile alocate s-au epuizat din primul apel realizat. Față de prima perioadă de finanțare, în a doua potențialii beneficiari au avut o mai mare încredere în ceea ce privește finanțarea și utilitatea acesteia. Dintre cele 9 proiecte depuse, 8 proiecte au fost selectate pentru finantare	Necesitatea gropilor de gunoi a fost percepută ca un punct slab. Fermele zootehnice sunt obligate să aibă o groapa de gunoi pentru animale, de mărime standard raportată la numărul de animale, deținută sau realizată prin proiect. Această cerință a cauzat mai multe probleme tehnice și a împiedicat depunerea unui număr mai mare de proiecte.
⇒ Analiza progresului privind **contractarea** proiectelor.	Nu au existat probleme în ceea ce privește contractarea; contractele s-au semnat într-un tip foarte scurt - aproximativ 1 luna de la depunerea proiectelor la OJFIR Sibiu. Față de PNDR, ritmul de contractare al proiectelor selectate de GAL este mult mai accelerat.	
⇒ Analiza progresului **implementării proiectelor** contractate.	Monitorizarea se realizează în funcție de planul de implementare al fiecărui proiect. Această metodă personalizată s-a dovedit a fi eficientă.	
⇒ Lecțiile care pot fi desprinse, aplicabile pentru viitoarea perioadă de programare.	Potențialii beneficiari preferă depunerea de proiecte prin GAL, față de PNDR – măsura corespondentă. Proiectele care oferă 100% finanțare sunt mai căutate față de cele de alt tip, chiar dacă finanțarea este mai mică.	

MĂSURA MA3/2B	Puncte tari	Puncte slabe
"Sprijin pentru micii fermieri" Sprijinul pentru ferme mici, cu scopul de a facilita dezvoltarea fermelor mici pe baza planului de afaceri.		
⇒ Analiza progresului privind **depunerea**	Față de prima perioadă de finanțare, în a doua, potențialii beneficiari au avut la dispozitie dublul sumei pentru investitii. S-au consumat toate fondurile alocate apelului de selectie depunandu-se 6 proiecte si selectandu-se pentru finantare toate.	In cadrul primului apel de selectie organizat nu s-a depus nici un proiect, avand in vedere inscrierile exploatatiilor la APIA, care au inceput dupa desfasurarea primului apel de selectie.
⇒ Analiza progresului privind **contractarea** proiectelor.	Nu au existat probleme în ceea ce priveşte contractarea; contractele s-au semnat într-un tip foarte scurt - aproximativ 1 luna de la depunerea proiectelor la OJFIR Sibiu. Față de PNDR, ritmul de contractare al proiectelor selectate de GAL este mult mai accelerat.	-
⇒ Analiza progresului **implementării proiectelor** contractate.	Monitorizarea se realizează în funcție de planul de implementare al fiecărui proiect. Această metodă personalizată s-a dovedit a fi eficientă.	
⇒ Lecțiile care pot fi desprinse, aplicabile pentru viitoarea perioadă de programare.	Potențialii beneficiari preferă depunerea de proiecte prin GAL, față de PNDR – măsura corespondentă. Proiectele care oferă 100% finanțare sunt mai căutate față de cele de alt tip, chiar dacă finanțarea este mai mică.	

Monitorizarea acestor măsuri s-a realizat telefonic. Au fost completate fișe de monitorizare, in cadrul intalnirilor cu beneficiarii. Toate proiectele contractate au fost monitorizate. Monitorizarea presupune verificarea efectuării activității, iar, în cazul în care se constată dificultăți, trebuie oferit ajutor. În cadrul monitorizării nu se efectuează verificarea financiară, atribuită AFIR după depunerea cererii de plată.

8.2 Atingerea indicatorilor stabiliti in SDL

Tabelul urmator descrie nivelul indicatorilor stabilit si realizat pentru fiecare Obiectiv/prioritate si domeniu de interventie din SDL 2014-2022:

Obiectiv de dezv. rurală Ob. transversale	Priorități de dezvoltare rurala	Domenii de intervenție	Măsuri	Indicatori de rezultat propusi	Indicatori de rezultat realizati
I Ob. trans: MA1 - mediu clima, inovare MA3 - mediu, clima, inovare MA2 - Mediu, clima, inovare MA4 - inovare	P.2	2.A	MA1 - Dezvoltarea exploatațiilor agricole. Art. 17	Nr de exploatații /beneficiari sprijiniți: 6 Cheltuiala publică totală: 337.500 euro. Numărul de locuri de muncă create: 5	Nr de exploatații /beneficiari sprijiniți: 14 Cheltuiala publică totală: 337.500 euro. Numărul de locuri de muncă create: 5
			MA3 - Sprijin pentru micii fermieri. Art. 19	Nr de exploatații /beneficiari sprijniți: 6 Cheltuiala publică totală: 90.000 euro Numărul de locuri de muncă create: 0	Nr de exploatații /beneficiari sprijniți: 6 Cheltuiala publică totală: 90.000 euro Numărul de locuri de muncă create: 0
		2.B.	MA2 - Instalarea tinerilor fermieri. Art. 19	Nr de exploatații /beneficiari sprijniți: 5 Cheltuiala publică totală: 200.000 euro Numărul de locuri de muncă create: 0	Nr de exploatații /beneficiari sprijniți: 11 Cheltuiala publică totală: 200.000 euro Numărul de locuri de muncă create: 0
	P.3.	3.A.	MA4 - Sprijin pentru cooperare în agricultură. Art. 35	Nr. de expl. agr. care primesc sprijin pt. partic. la sis. de calitate, la piețele locale și la circ. de aprov. scurte, precum și la grup./org.de prod: 2 Cheltuiala publică totală: 74.304 euro Numărul de locuri de muncă create: 0	Nr. de expl. agr. care primesc sprijin pt. partic. la sis. de calitate, la piețele locale și la circ. de aprov. scurte, precum și la grup./org.de prod: 0 Cheltuiala publică totală: 74.304 euro Numărul de locuri de muncă create: 0
II. Ob. trans: MA1 - mediu clima, inovare	P.5.	5.D.	MA1 - Dezvoltarea exploatațiilor agricole. Art. 17	Suprafata totală sau UVM în cauză: 10 UVM Cheltuiala publică totală: 37.500 euro Numărul de locuri de muncă create: 0	Suprafata totală sau UVM în cauză: 10 UVM Cheltuiala publică totală: 37.500 euro Numărul de locuri de muncă create: 0

III. Ob. trans: MN1 - mediu, inovare MN2 - Mediu, inovare MP1 - inovare MP2 - mediu, inovare	P.6	6.A.	MN1 - Infiinţarea de activităţi nonagricole. Art. 19	Cheltuiala publică totală: 240.000 euro; EURI : 157.387,33 euro Numărul de locuri de muncă create: 5	Cheltuiala publică totală: 240.000 euro; EURI : 157.387,33 euro Numărul de locuri de muncă create: 14
			MN2 - Sprijin pentru activităţi nonagricole. Art. 19	Cheltuiala publică totală: 332.363 euro Numărul de locuri de muncă create: 6	Cheltuiala publică totală: 332.363 euro Numărul de locuri de muncă create: 6
		6.B.	MP1 - Investiţii pentru incluziunea socială şi combaterea sărăciei. Art. 20	Pop. netă care benef. de serv. /infra. Îmbun: 100 Cheltuiala publică totală: 167.637 euro Numărul de locuri de muncă create: 0	Pop. netă care benef. de serv. /infra. Îmbun: 100 Cheltuiala publică totală: 167.637 euro Numărul de locuri de muncă create: 0
			MP2 - Promovare turistică şi patrimoniu. Art. 20	Pop. netă care benef. de serv. /infra. Îmbun.: 100% (44.000) Cheltuiala publică totală: 315.000 euro Numărul de locuri de muncă create: 0 *Obiective specifice GAL MH:* *Număr obiective de patrimoniu reabilitate/restaurate: 3* *Numar infochioscuri aflate in retea si functionale: 4*	Pop. netă care benef. de serv. /infra. Îmbun.: 100% (44.000) Cheltuiala publică totală: 315.000 euro Numărul de locuri de muncă create: 0 *Obiective specifice GAL MH:* *Număr obiective de patrimoniu reabilitate/restaurate: 3* *Numar infochioscuri aflate in retea si functionale: 4*
			MP3- Imbunatatirea serviciilor de bază destinate populaţiei	Pop. netă care benef. de serv. /infra. Îmbun: 20.000 Cheltuiala publică totală: FEADR: 510.869,19 euro;	Pop. netă care benef. de serv. /infra. Îmbun: 20.000 Cheltuiala publică totală: FEADR: 510.869,19 euro;

Nivelul indicatorilor a fost atins si depasit astfel:

- Numarul de exploatatii sprijinite a fost prognozat la 17, dar au fost sprijinite 24 de exploatatii (depasire de 42%)

- Numarul de locuri de munca nu create a fost prognozat la 16, dar au fost create 25 locuri de munca (depasire de 56%)

Nevoile socio-economice ale teritoriului sunt valabile la data evaluării, explicându-se astfel și numărul mare de proiecte depuse pe măsurile lansate. Nevoile în sine au fost bine identificate, doar explicitarea criteriilor de eligibilitate si selectie au necesitat modificări. In vederea realizarii unor ghiduri de eligibilitate si selectie explicite si coerente s-a realizat o modificare a strategiei.

Strategia și-a propus și a realizat un sprijin real in susținerea domeniului privat, in special si de aceea, doar cca 32% din sumele alocate in cadrul SDL sunt destinate domeniului public. De asemenea, și-a propus măsuri sinergice de creare a locurilor de muncă, deziderat transpus în practică. Pe de altă parte, strategia a sprijinit atât micii producători, cât și cei medii și mari.

În strategie s-a pus accent pe valorificarea resurselor locale existente – pe domeniile turismului, promovarea identității locale, produselor locale.

Revizuirile de strategie au constat în modificări minore. Pe baza analizei proiectelor depuse, constatăm că indicatorii de rezultat au fost atinsi si depasiti

8.3 Activitatea de animare, efecte si impact.

În peiroada de implementare a strategiei de dezvoltare locală, GAL MH a desfășurat mai multe tipuri de activități pentru realizarea obiectivelor stabilite, respectiv:

- ✓ Animarea teritoriului – destinată informării actorilor locali cu privire la strategia de dezvoltare locală și oportunitățile de finațare disponibile – activitatea a inclus actualizarea paginii web www.gal-mh.eu, prezența constantă în teritoriu prin participare la evenimente locale și întâlniri de lucru organizate de membrii parteneriatului și organizarea de caravane locale de informare cu privire la oportunitățile de finanțare – în perioada evaluată echipa GAL MH a fost prezentă la 10 evenimente și întâlniri locale, din care organizarea unui eveniment local (targ de produse traditionale) și a organizat 2 caravane de informare. A realizat materiale promotionale si de animare a teritoriului (Au fost furnizate materialele promotionale si de animare a teritoriului: Banner; 2 buc roll-up; 300 buc afise A3; 500 buc flyere A3; 500 buc flyere A5; 100 buc agende A5; 500 buc pixuri; 500 buc calendare; 8 buc hanorace;1 buc placuta informativa sediu GAL; 2 buc placate informative generale.
- ✓ A participat la cursuri de instruire in Pregatirea ghidurilor masurilor cuprinse in SDL - eligibilitate si selectie" – 4 pers si „Contabilitate – prevederi noul Cod Fiscal" – 1 pers. (5 persoane instruite).
- ✓ Lansarea și promovarea sesiunilor de finanțare – activitate pregătită prin realizarea documentației necesare lansării (ghidul solicitantului, anexe, apeluri de selecție, sistem de depunere a proiectelor) și acțiuni specifice de promovare (articole de presă). În perioada evaluată echipa GAL PM a organizat 17 sesiuni de finantare, 26 de anunțuri în presă. Pentru măsura de infrastructură socială au fost realizate activități specifice

de promovare, respectiv 2 sesiuni de informare dedicate și 5 anunțuri de presă specifice.

- ✓ Participare la activitățile Rețelei Naționale și Rețelei Europene de Dezvoltare Rurală (3 participări)
- ✓ In perioada de referinta, GAL MH a implementat un proiect de cooperare (19.3) impreuna cu GAL Podisul Mediasului, GAL Dealurile Tarnavelor si GAL Asociatia Transilvana Brasov Nord,
- ✓ GAL MH a intocmit si implementat un proiect cu finantare EEA, cu un buget de 145.364.5 euro, proiect intitulat „Activism civic si advocacy in Valea Hartibaciului. Prezervarea peisajului deschis”.

9. ANEXE

Anexa 1: Chestionar

Chestionarul de față este parte din evaluarea intermediară a ,,Strategiei de Dezvoltare Locală 2016-2022 a Asociației Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hartibaciu". Chestionarul este destinat membrilor asociației.

Vă rugăm să răspundeți întrebărilor de mai jos, încercuind varianta de răspuns care vi se potrivește sau completând spațiile punctate, după caz.

1. **Considerați că decizia de a fi membru în Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hârtibaciu" (GAL MH) în perioada 2016-2022 a fost o decizie...**

   1. Foarte bună 2. Bună 3. Mai puțin bună 4. Deloc buna 5. Nu raspund

2. **Cât de mulțumiți sunteți de <u>beneficiile obținute</u> prin programul LEADER pentru instituția/firma/organizația dvs. în perioada 2016-2022?**

   1. Foarte mulțumit 2. Mulțumit 3. Puțin mulțumit 4. Deloc mulțumit 5. Nu raspund

3. **Dvs. câtă încredere aveți în abordarea LEADER ?**

   1. Foarte multă 2. Multă 3. Puțina 4. Nu stiu/Nu raspund

4. **Cât de eficient au fost utilizate resursele financiare alocate către GAL MH în perioada 2016-2022 în opinia dvs.?**

1.Foarte eficient 2. Eficient 3. Mai puțin eficient 4. Nu stiu/Nu raspund

5. **Ce impact au avut în opinia dvs. activitățile de animare/informare din perioada 2016-2022 în comuna/orașul în care locuiți?**

   1. Mare 2. Moderat 3. Minim 4. Nu stiu/Nu raspund

6. **În ce măsură cunosc instituțiile/firmele/autoritățile din comună oportunitățile de finanțare acordate prin GAL MH în perioada 2016-2022?**

1. Mare 2. Moderat 3. Minim 4. Nu stiu/Nu raspund

7. În opinia dvs. în ce măsură cunosc cetățenii/publicul larg abordarea LEADER?

1. Mare 2. Moderat 3. Deloc 4. Nu stiu/Nu raspund

8. În opinia dvs. care sunt cele mai importante <u>3 realizări</u> ale GAL MH în perioada <u>2016-2025</u>?

Dezvoltarea zonei	
Realizarea unei strategii de dezvoltare	
Atragerea de finantari	
Cresterea coeziunii teritoriului	
Sprijin in relatia cu AFIR	
Parteneriat public-privat	

Alta (altele): .....

9. Care considerați a fi cele mai importante <u>3 neajunsuri/puncte slabe</u> ale activității GAL MH în perioada 2016-2025?

Fonduri insuficiente	
Putine masuri de finantare	
Proceduri greoaie de accesare	
Timpi mari de asteptare	
Promovare/animare insuficienta	
Sprijinul personalului GAL MH	

Altul (altele): .....

10. Care au fost principalele <u>dificultati ale instituției/firmei în accesarea fondurilor</u> de la GAL MH în perioada 2016-2025?

Imposibilitatea depunerii proiectului on-line	
Consultanti slab pregatiti	
Nivelul cofinantarii	
Birocratia excesiva in obtinerea documentelor necesare	
Lipsa experientei solicitantilor	

Legislatie groaie	

Altul (altele): .....

11. Care sunt cele mai importante <u>3 elemente</u> pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL MH în perioada <u>2023-2027</u>?

Cresterea fondurilor disponibile prin GAL MH	
Diversificarea masurilor de finantare	
Depunerea proiectelor on-line	
Reducerea termenelor de evaluare	
Promovare/animare mai pronuntata	
Reducerea ponderii cofinantarii private pentru proiecte	

Altul (altele): .....

Localitate .....Instituția/firma.....

Date demografice:

Sex 1. Masculin 2. Feminin

Vârsta 1. Sub 35 2. Între 36-65 3. 66 și peste

Anexa 2: Interviu

Interviul de față este parte din evaluarea finală a ”Strategiei de Dezvoltare Locală 2016-2022 a Asociației Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hârtibaciu" și se aplică în rândul celor care au depus proiecte de finanțare la GAL MH si/sau celor care au beneficiat de finantare de la GAL MH.

Întrebările nu au răspunsuri corecte sau greșite, dorim să aflăm părerea dvs. in legatura cu implementarea strategiei GAL MH, derulata in perioada 2016-2025.

1. **MEMBRU**
   Sunteți membru în Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hârtibaciu” (GAL MH)?

   ○ Da (din ce an?) .....

   ○ Nu

2. **BENEFICII**

Cât de mulțumiți sunteți de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția/ firma/organizația dvs. în perioada 2016-2025? Va rugam sa argumentați.

.....

3. VALOARE ADAUGATA LEADER

Abordarea LEADER inseamna: principiul cooperarii, parteneriat, abordare de jos în sus.

Din câte știți, în perioada 2016-2025 a aplicat această abordare GAL MH în cadrul întâlnirilor/ evenimentelor pe care le-ati avut cu GAL MH?

○ Da (cum?)

.....

○ Nu

4. EFICIENȚĂ

În opinia dvs. cât de eficient au fost utilizate resursele financiare alocate către GAL MH în perioada 2016-2025?

○ Eficient

○ Ineficient (cum altfel ați fi făcut altfel dacă ați fi fost în echipa de planificare/implementare a strategiei ?)

.....

○ Nu stiu

5. IMAGINE si INFORMARE in teritoriu

Dacă ar fi să spuneți într-o propoziție ce înseamnă GAL MH pentru teritoriu, cum ar suna acea propoziție?

.....

Ați sesizat vreo diferență de abordare in activitatea de animare a teritoriului (informare) în perioada 2016-2025 față de perioada 2008-2015?

.....

6. FINANȚARE

Dvs. sau firma/instituția pe care o reprezentați a aplicat pentru fonduri la GAL MH.

De unde v-ați informat despre oportunitățile de finanțare/ măsuri/ tip proiecte finanțate?

.....

Dacă ați accesat fonduri:

Care au fost principalele greutățile ale firmei/instituției în accesarea fondurilor de la GAL MH în perioada 2016-2025?

.....

In ce fel v-a sprijinit GAL MH în accesarea fondurilor?

.....

7. PUNCTE TARI/PUNCTE SLABE/ RECOMANDĂRI

În opinia dvs. care sunt cele mai importante 2 realizări ale GAL MH în perioada 2016-2025?

1. .....

2. .....

Care considerați a fi cele mai importante 2 neajunsuri/puncte slabe ale activității GAL MH în perioada 2016-2025?

1. .....

2. .....

Ce recomandare aveti catre GAL MH pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL MH în perioada 2025-2029?

.....

8. Date demografice:

Localitate .....

Instituția/firma.....

Sex 1. Masculin 2. Feminin

Vârsta 1. Sub 35 2. Între 36-65 3. 66 și peste

Vă mulțumim

Anexa 3: Teme și întrebări de evaluare pentru echipa de implementare

I. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală

1. **În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?**

   CRITERII DE EVALUARE:
   - Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel, s-au modificat
   - Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi

   INDICATORI:
   - Numărul de nevoi/măsuri din cadrul SDL revizuite

2. **Au fost schimbări majore la nivel național/regional/local/ mondial de la data elaborării SDL 2014-2022?**
3. **Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?**

   CRITERII DE EVALUARE:
   - Sunt activitățile (măsuri, proceduri,activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)?
   - Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifici, măsurabili, fezabili,relevanți și suficienți)?
   - Sunt rezultatele așteptate clar definite?

II. Contribuţia operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

4. **În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei?**
   - In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la atingerea obiectivelor strategiei (obiectivul de crestere a eficientei agriculturii)?
   - In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la atingerea obiectivelor strategiei (revitalizarea economica si sociala a zonei)?
   - In ce masura a contribuit SDL 2014-2022 la atingerea obiectivelor strategiei (promovarea obiectivelor de patrimoniu din zona)?

III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

5. **Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernanței locale)**

CRITERII DE EVALUARE:

- Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.);
- Guvernanța locală s-a îmbunătățită la nivel local (spre exemplu îmbunătățirea gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanța pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private etc.).
- Rezultatele implementării SDL-urilor (ex. crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.

IV. Factorii de succes şi de insucces

6. **Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate și cu ce efecte?**

V. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

7. **În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?**

CRITERII DE EVALUARE:

- Serviciile şi infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătăţite;
- Accesul la serviciile şi la infrastructurile locale în zonele rurale a crescut;
- Strategiile de dezvoltare locală au determinat crearea de oportunităţi de ocupare a forței de muncă.

INDICATORI:

- Procentajul populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală;
- Procentajul populației rurale care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite;
- Locuri de muncă create în cadrul proiectelor sprijinite (LEADER).

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

- Număr de proiecte/inițiative susţinute prin SDL.